

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 12. huhtikuuta 2023
(OR. en)

8231/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0093(COD)

COPEN 109
JAI 432
CODEC 589

EHDOTUS

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	5. huhtikuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 185 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämisestä

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 185 final.

Liite: COM(2023) 185 final

Bryssel 5.4.2023
COM(2023) 185 final

2023/0093 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämisestä

{SWD(2023) 77 final} - {SWD(2023) 78 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Rajat ylittävän rikollisuuden lisääntyessä EU:ssa ilmenee rikosoikeuden alalla yhä useammin tilanteita, joissa useammalla jäsenvaltiolla on toimivalta nostaa syyte samassa asiassa. Rikos on esimerkiksi saatettu valmistella yhdessä jäsenvaltiossa ja toteuttaa toisessa jäsenvaltiossa. Rikoksen tekijät voidaan pidättää kolmannessa jäsenvaltiossa ja rikoksella saadut varat on kenties siirretty neljanteen jäsenvaltioon. Näin on etenkin silloin kun tekijöinä ovat järjestäytyneet rikollisryhmät, jotka harjoittavat huumekauppaa, maahantulijoiden salakuljetusta, ihmiskauppaa, laitonta asekauppaa, ympäristö- ja kyberrikollisuutta tai rahanpesua. Sen lisäksi, että useat samoja tapauksia koskevat syytetoimet vaikeuttavat syytetoimien koordinoitua ja heikentävät niiden tuloksellisuutta, ne voivat vahingoittaa yksilöiden oikeuksia ja etuja ja johtaa päällekkäisiin toimiin. Vastaajat, uhrat ja todistajat voidaan joutua kutsumaan kuultavaksi useampaan maahan. Toistuvat menettelyt myös rajoittavat monin tavoin heidän oikeuksiaan ja etujaan, kuten oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen. Euroopan oikeusalueella on aiheellista mahdollisuuksien mukaan välttää tällaisia haitallisia vaikutuksia ja varmistaa, että rikosoikeudelliset menettelyt toteutetaan siinä jäsenvaltiossa, joka soveltuu siihen parhaiten, esimerkiksi siksi, että suurin osa rikoksesta on tehty sen alueella.

Tätä varten tarvitaan yhteisiä sääntöjä, joiden mukaisesti rikosoikeudellinen menettely voidaan siirtää jäsenvaltiosta toiseen, jotta rajat ylittävää rikollisuutta voidaan torjua tehokkaasti ja varmistaa, että rikos tutkitaan tai siitä nostetaan syyte siihen parhaiten soveltuvassa jäsenvaltiossa. Tällainen rajat ylittävän yhteistyön väline toisi lisäarvoa, koska se parantaisi Euroopan oikeusalueen asianmukaista toimintaa. Näin se edistäisi jäsenvaltioissa tehokasta ja asianmukaista lainkäyttöä rikosasioissa. Tällaiset yhteiset säännöt voisivat erityisesti auttaa välttämään tarpeettomia rinnakkaisia menettelyjä, jotka koskevat samoja tosiseikkoja ja samaa henkilöä eri jäsenvaltioissa. Tällaiset rinnakkaiset menettelyt voisivat johtaa Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', vahvistetun rikosoikeuden perusperiaatteen loukkaamiseen, jonka mukaan ketään ei saa syyttää tai rangaista kahdesti samasta rikoksesta (*ne bis in idem* -periaate). Yhteiset säännöt voisivat vähentää myös sellaisten moninkertaisten menettelyjen määrää, jotka koskevat samoja tosiseikkoja tai samaa henkilöä eri jäsenvaltioissa. Tehokkaan rikosoikeuden kannalta on myös tärkeää varmistaa, että rikosoikeudellinen menettely voidaan siirtää silloin kun eurooppalaisen pidätysmääräyksen¹ mukainen henkilön luovuttaminen syytetoimia varten viivästyy tai kun siitä kieltäydytään esimerkiksi sen vuoksi, että toisessa jäsenvaltiossa on vireillä samaa rikosta koskeva rinnakkainen menettely. Rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen voisi nimittäin estää sen, että syytetty välttäisi rangaistuksen.

Vaikka rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen voi olla tarpeen useissa tilanteissa, tätä yhteistyömuotoa ei säännellä nykyisillä EU:n tason toimenpiteillä. Joidenkin EU:n jäsenvaltioiden välinen sopimus rikosoikeudenkäynnin siirtämisestä allekirjoitettiin vuonna 1990², mutta se ei ole tullut voimaan ratifiointien puuttumisen vuoksi.

¹ Neuvoston puitepäätos 2002/584/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä.

² <https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/treaties-agreements/agreement/?id=1990106&DocLanguage=en>

Ruotsi esitti puheenjohtajakaudellaan heinäkuussa 2009 16 jäsenvaltion puolesta³ ehdotuksen neuvoston puitepäätökseksi rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä.⁴ Jäsenvaltiot päättivät kuitenkin lopettaa ehdotuksen käsittelyn, kun Lissabonin sopimus tuli voimaan 1. joulukuuta 2009.⁵

Koska rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä ei ole annettu erillistä EU:n säädöstä, jäsenvaltiot siirtävät tällä hetkellä rikosoikeudellisia menettelyjä välillään käyttäen erilaisia oikeudellisia välineitä, joilla ei ole yhdenmukaista oikeudellista kehystä kaikkialla EU:ssa. Kattavin tätä aihetta koskeva kansainvälinen oikeudellinen kehys on 15 päivänä toukokuuta 1972 tehty eurooppalainen yleissopimus rikosoikeudenkäynnin siirtämisestä, mutta sen on ratifioinut ja sitä soveltaa vain 13 jäsenvaltiota. Useimmat jäsenvaltiot vetoavat keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa 20 päivänä huhtikuuta 1959 tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen⁶ 21 artiklaan⁷, kun ne pyytävät epäillyn syytteeseenpanoa toisessa yleissopimuksen osapuolena olevassa valtiossa. Tähän yhteistyömuotoon liittyvä siirtomenettely on kuitenkin suurelta osin sääntelemätön. Muita tämän alan yhteistyön oikeusperustoja ovat kansalliset lait, kahden- tai monenväliset sopimukset tai vastavuoroisuusperiaate.

Puheenjohtajavaltio Romania ehdotti toukokuussa 2019 antamassaan selvityksessä jatkotoimista rikosasioissa annettujen oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen alalla⁸, että olisi tutkittava tarkemmin tarvetta laatia lainsäädäntöehdotus rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä. Neuvosto kehotti joulukuussa 2020 eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa päätelmissään⁹ komissiota harkitsemaan, olisiko ehdotus EU:n välineeksi rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä toteutettavissa ja toisiko se lisäarvoa. Myös Eurojust ja Euroopan oikeudellinen verkosto ovat tuoneet esiin¹⁰ useita oikeudellisia ja käytännön kysymyksiä, joita viranomaiset kohtaavat selkeiden yhteisten sääntöjen ja menettelyjen puuttuessa, ja vaatineet asiaa koskevan EU:n välineen laatimista.

Rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämiseen on liittynyt useita oikeudellisia ja käytännön ongelmia, koska yhteistä oikeudellista kehystä ei ole ja koska jäsenvaltioiden kansallisissa rikosoikeusjärjestelmissä on eroja, jotka liittyvät siihen, voivatko niiden syyttäväviranomaiset pidättyä syytteen nostamisesta vai onko niillä velvollisuus nostaa syyte kaikista niiden toimivaltaan kuuluvista rikoksista. Käytännön kokemukset osoittavat, että siirtomenettelyn tehokkuutta heikentävät erityisesti kohtuuttomat viivästykset ja viranomaisten välisen

³ BE, BG, CZ, DK, EE, EL, ES, FR, LT, LV, HU, NL, RO, SI, SK ja SE.

⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52009IG0912%2801%29#ntc3-C_2009219EN.01000701-E0003

⁵ Syynä oli päätöksentekomenettelyn muuttuminen, minkä lisäksi neuvoston puheenjohtajavaltio odotti, että uudesta välineestä tehtäisiin ehdotus Lissabonin sopimuksen nojalla (neuvoston asiak. 16437/09 ja 16826/2/09).

⁶ <https://rm.coe.int/1680074cc8>

⁷ Joskus viitataan lisäksi keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen 6 artiklaan.

⁸ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9728-2019-INIT/fi/pdf>

⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52020XG1204\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52020XG1204(02))

¹⁰ Vuonna 2023 julkaistu [Eurojustin raportti prosessin siirtämisestä EU:ssa](#), vuonna 2021 julkaistu [raportti toimivaltaa koskevista Eurojustin kirjallisista suosituksista](#), vuonna 2018 julkaistu raportti toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta koskevista tapaustutkimuksista ([Eurojust's casework in the field of prevention and resolution of conflicts of jurisdiction](#)) ja raportti Eurojustin vuonna 2015 järjestämästä strategisesta seminaarista, jossa käsiteltiin [toimivaltaristiriitoja, menettelyjen siirtämistä ja ne bis idem -periaatetta](#). [Euroopan oikeudellisen verkoston 52. täysistunnon päätelmät Euroopan oikeudellisen verkoston roolista EU:n vastavuoroista tunnustamista koskevien välineiden käytännön soveltamisen edistämisessä \(englanniksi\)](#), julkaistu vuonna 2019.

viestinnän puute. Myös tehottomat syytetoimet on todettu ongelmaksi, koska rikosoikeudellista menettelyä ei aina siirretä, vaikka se helpottaisi oikeudenhoitoa, esimerkiksi silloin kun rikos on tehty yhdessä jäsenvaltiossa mutta sekä uhri että epäilty ovat toisessa jäsenvaltiossa. Pyynnön vastaanottavalla valtiolla ei myöskään ole välttämättä toimivaltaa nostaa syytetä, jos toimivallan liittymäperustetta ei voida osoittaa. Erityisesti tilanteissa, joissa eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla tapahtuva henkilön luovuttaminen viivästyy tai siitä kieltäydytään, asiaa koskevan toimivallan puuttuminen pyynnön vastaanottavalta valtiolta saattaa jopa johtaa siihen, että tekijä jää vaille rangaistusta. Edellä mainitut ongelmat voivat johtaa pitkien siirtomenettelyjen vuoksi rikosoikeudenkäynnin viivästymiseen sekä inhimillisten ja taloudellisten resurssien tehottomaan käyttöön esimerkiksi jos menettelyjä on käynnissä samanaikaisesti kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa. Kansallisten järjestelmien erot, jotka koskevat epäiltyjen, syytettyjen ja uhrien asemaa, oikeuksia ja etuja siirtotapauksissa, voivat lisäksi johtaa oikeudelliseen epävarmuuteen ja asianomaisten henkilöiden oikeuksien riittämättömään suojeluun.

Näiden ongelmien ratkaisemiseksi komissio on päättänyt ehdottaa uutta rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisvälinettä. Tämä aloite sisältyy komission vuoden 2022 työohjelmaan¹¹. Ehdotuksella on neljä tavoitetta:

- 1) parantaa tehokasta ja asianmukaista oikeudenkäyttöä EU:ssa
- 2) parantaa perusoikeuksien kunnioittamista rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisprosessissa
- 3) parantaa rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen tehokkuutta ja oikeusvarmuutta ja
- 4) mahdollistaa rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen jäsenvaltiosta toiseen tilanteissa, joissa se edistää oikeuden toteutumista mutta ei tällä hetkellä ole mahdollista, ja vähentää rankaisemattomuutta.

• **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Neuvoston puitepääöksessä 2009/948/YOS¹² säädetään menettelystä toimivaltaisten viranomaisten välistä tietojenvaihtoa ja suoria neuvotteluja varten, jotta asioihin voidaan löytää ratkaisuja ja välttää rinnakkaisista menettelyistä aiheutuvat kielteiset seuraukset. Myös muissa rikosasioita koskevissa EU:n säädöksissä, jotka koskevat erityisesti tiettytyypisiä rikoksia, kuten terrorismin torjuntaa (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, neuvoston puitepääös 2002/475/YOS) ja järjestäytynyttä rikollisuutta (neuvoston puitepääös 2008/841/YOS), säädetään tekijöistä, jotka on otettava huomioon menettelyn keskittämiseksi yhteen jäsenvaltioon silloin kun useampi kuin yksi jäsenvaltio voi pätevästi nostaa syytteen samojen tosiseikkojen perusteella. Kyseisissä säädöksissä ei kuitenkaan säädetä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä, joka voi olla tällaisissa tapauksissa välttämätön ratkaisu.

Erityisesti Eurojustilla on keskeinen rooli alustavien yhteyksien ja yhteydenpidon helpottamisessa ja toimivaltakysymysten ratkaisemisessa. Eurojust voi pyytää asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia hyväksymään sen, että yhdellä niistä voi olla muita paremmat edellytykset suorittaa tutkinta tai nostaa syytteet tietyistä rikoksista. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on myös ilmoitettava Eurojustille tapauksista,

¹¹ https://commission.europa.eu/system/files/2023-01/cwp2022_en.pdf

¹² Neuvoston puitepääös 2009/948/YOS, tehty 30 päivänä marraskuuta 2009, rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta.

joissa on ilmennyt tai todennäköisesti ilmenee toimivaltaristiriitoja. Tämän ehdotuksen tavoitteet ovat yhdenmukaiset Eurojustista annetun asetuksen (EU) 2018/1727¹³ kanssa. Eurojust on myös julkaissut ohjeet, joiden mukaan ratkaistaan, millä lainkäyttöalueella syytteet olisi nostettava (”Which jurisdiction should prosecute?”)¹⁴. Ohjeissa esitetään, mitä tekijöitä olisi otettava huomioon useita lainkäyttöalueita koskevissa tapauksissa. Tämä auttaa toimivaltaisia kansallisia viranomaisia määrittämään, mikä lainkäyttöalue soveltuu parhaiten syytetoimien toteuttamiseen rajat ylittävissä tapauksissa.

Rikosasioissa tehtävää rajat ylittävää oikeudellista yhteistyötä koskevat EU:n välineet kattavat tuomioiden ja oikeudellisten päätösten tunnustamisen seuraavilla aloilla: i) rangaistusten täytäntöönpano¹⁵, ii) henkilöiden luovuttaminen eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla; iii) todisteiden hankkiminen eurooppalaisen tutkintamääräyksen avulla¹⁶; sekä keskinäistä oikeusapua koskevat menettelyt, erityisesti oma-aloitteinen tietojenvaihto¹⁷ ja rikostutkinnan suorittaminen yhteisen tutkintaryhmän välityksellä¹⁸. Rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä koskevien yhteisten sääntöjen hyväksyminen täydentäisi rajat ylittävää oikeudellista yhteistyötä koskevaa EU:n lainsäädäntöä, koska näin voitaisiin erityisesti pyrkiä välttämään rankaisemattomuuden riskiä tapauksissa, joissa epäillyn luovuttamisesta eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla rikosoikeudellisen menettelyn aloittamiseksi kieltäydytään. Tämän asetusehdotuksen mukaisia pyyntöjä voidaan esittää minkä tahansa rikoksen perusteella. Rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen voi sen vuoksi olla hyödyllinen vaihtoehto, jos eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaminen osoittautuu suhteettoman hankalaksi tai mahdottomaksi esimerkiksi sen vuoksi, että rangaistuskynnykset eivät ylitä. Jos viranomaiset päättävät ehdotetun oikeudellisen kehityksen hyväksymisen jälkeen yhä useammin siirtää rikosoikeudellisia menettelyjä, eurooppalaisen pidätysmääräyksen käyttö voi vähentyä. Vastaavasti myös eurooppalaisen valvontamääräyksen¹⁹ käyttö saattaa vähentyä. Sen mukaan epäillylle voidaan määrätä valvontatoimia hänen kotijäsenvaltiossaan siihen saakka, kunnes oikeudenkäynti alkaa toisessa jäsenvaltiossa, sen sijaan, että hänet määrättäisiin tutkintavankeuteen.

Ehdotus perustuu voimassa oleviin EU:n vähimmäissääntöihin, jotka koskevat yksilöiden oikeuksia rikosoikeudellisissa menettelyissä. Säännöillä pyritään vahvistamaan jäsenvaltioiden luottamusta toistensa rikosoikeusjärjestelmiin ja siten helpottamaan rikosasioissa annettujen päätösten vastavuoroista tunnustamista. Kyseessä ovat

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1727, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virastosta (Eurojust) ja neuvoston päätöksen 2002/187/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 138).

¹⁴ https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/assets/eurojust_jurisdiction_guidelines_2016_en.pdf

¹⁵ Neuvoston puitepäättös 2008/909/YOS, tehty 27 päivänä marraskuuta 2008, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasioissa annettuihin tuomioihin, joissa määrätään vapausrangaistus tai vapauden menetyksen käsittävä toimenpide, niiden täytäntöön panemiseksi Euroopan unionissa.

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/41/EU, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä.

¹⁷ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti tehty yleissopimus keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä.

¹⁸ Yhteisistä tutkintaryhmistä 13 päivänä kesäkuuta 2002 tehdyn neuvoston puitepäättöksen tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen perusteella.

¹⁹ Neuvoston puitepäättös 2009/829/YOS, tehty 23 päivänä lokakuuta 2009, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta valvontatoimia koskeviin päätöksiin Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tutkintavankeuden vaihtoehtona (EUVL L 294, 11.11.2009, s. 20).

prosessuaalisia oikeuksia koskevat kuusi direktiiviä: 2010/64/EU²⁰, 2012/13/EU²¹, 2013/48/EU²², 2016/343²³, 2016/800²⁴ ja 2016/1919²⁵ sekä uhrien oikeuksia koskeva direktiivi 2012/29/EU²⁶.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Haagin ohjelmassa²⁷, joka koskee vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittamista Euroopan unionissa, kehoitetaan jäsenvaltioita harkitsemaan mahdollisuuksia keskittää syytetoimet rajat ylittävissä monenvälisissä asioissa yhteen jäsenvaltioon syytetoimien tehokkuuden lisäämiseksi niin, että samalla taataan asianmukainen oikeudenkäyttö.

Toimenpideohjelmassa rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen täytäntöönpanemiseksi²⁸ ehdotetaan, että olisi kehitettävä väline, joka mahdollistaa rikosoikeudellisen menettelyn siirron muihin jäsenvaltioihin.

Neuvosto kehotti joulukuussa 2020 antamissaan päätelmissä ”Eurooppalainen pidätysmääräys ja luovuttamismenettelyt – nykyiset haasteet ja jatkotoimet” komissiota harkitsemaan asiaa koskevan lainsäädäntöehdotuksen valmistelua.

Ehdotus on osa vuodet 2021–2025 kattavaa järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevaa EU:n strategiaa²⁹.

EU:n lainsäädäntöä käsittelevien koulutusten järjestäminen oikeusalan ammattilaisille on keskeinen keino varmistaa EU:n lainsäädännön moitteeton ja tehokas täytäntöönpano. Euroopan komissio on hyväksynyt eurooppalaisen oikeusalan koulutusstrategian vuosiksi 2021–2024³⁰. Tarkoituksena on, että oikeusalan ammattilaiset ovat valmistautuneita ja 2000-luvun haasteisiin ja kykenevät selviytymään niistä ja että he pysyvät ajan tasalla EU:n

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/64/EU, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 280, 26.10.2010, s. 1).

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/13/EU, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 142, 1.6.2012, s. 1).

²² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/48/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, oikeudesta käyttää avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevista menettelyistä sekä oikeudesta saada tieto vapaudenmenetyksestä ilmoitetuksi kolmannelle osapuolelle ja pitää vapaudenmenetyksen aikana yhteyttä kolmansiin henkilöihin ja konsuliviranomaisiin (EUVL L 294, 6.11.2013, s. 1).

²³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/343, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1).

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/800, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 132, 21.5.2016, s. 1).

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1919, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, oikeusavusta rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyille ja syytetyille henkilöille ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevista menettelyistä etsityille henkilöille (EUVL L 297, 4.11.2016, s. 1).

²⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäättöksen 2001/220/YOS korvaamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57).

²⁷ EUVL C 53, 3.3.2005, s. 1.

²⁸ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 10.

²⁹ Komission tiedonanto ”Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskeva EU:n strategia vuosiksi 2021–2025”, COM(2021) 170 final.

³⁰ COM/2020/713 final.

lainsäädännön kehityksestä. Strategian tavoitteena on varmistaa, että oikeusalan ammattilaiset saavat EU:n lainsäädännön kehitystä koskevaa koulutusta. Strategian mukaan kaikille oikeusalan ammattilaisille olisi järjestettävä koulutusta pian tämän ehdotuksen hyväksymisen jälkeen, jotta voidaan varmistaa uusien digitaalisten välineiden asianmukainen ja saumaton soveltaminen ja käyttö.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 82 artiklan 1 kohdan b ja d alakohta. Kyseisessä artiklassa vahvistetaan EU:n toimivalta ottaa käyttöön toimenpiteitä, joilla helpotetaan jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten tai vastaavien viranomaisten välistä yhteistyötä rikosasioiden käsittelyssä sekä ehkäistään ja ratkaistaan jäsenvaltioiden välisiä tuomioistuimen toimivaltaa koskevia ristiriitoja.

Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

SEU-sopimukseen ja SEUT-sopimukseen liitettyssä, Irlannin asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1–3 artiklan mukaisesti Irlanti voi ilmoittaa neuvoston puheenjohtajalle kirjallisesti, että se haluaa osallistua ehdotetun toimenpiteen antamiseen tai soveltamiseen, jolloin sillä on oikeus tehdä niin. Ilmoitus on toimitettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun ehdotus tai aloite on esitetty neuvostolle SEUT-sopimuksen kolmannen osan V osaston mukaisesti.

• Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

SEUT-sopimuksen 4 artiklan 1 kohdan j alakohdan mukaan EU:lla on jäsenvaltioiden kanssa jaettu toimivalta toteuttaa toimenpiteitä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella. Sen vuoksi jäsenvaltiot voivat toimia yksin säännelläkseen rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä.

Rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä koskevaa oikeudellista kehystä ei kuitenkaan voida riittävällä ja optimaalisella tavalla toteuttaa pelkästään jäsenvaltioiden toimin, koska kyse on rajat ylittävstä asiasta. Tästä on osoituksena nykyinen hajanainen oikeudellinen kehys, joka aiheuttaa oikeudellisia ja käytännön haasteita. Näitä ongelmia ei voida ratkaista jäsenvaltioiden välisillä kahdenvälisillä sopimuksilla, koska viime kädessä tällainen sopimus olisi tehtävä kaikkien jäsenvaltioiden välillä.

Julkisiin ja kohdennettuihin kuulemisiin saadut vastaukset vahvistavat, että EU:n toimet tällä alalla tuottavat todennäköisesti parempia tuloksia kuin jäsenvaltioiden toimet.

Sekä neuvosto että Euroopan parlamentti ovat todenneet, että nämä haasteet edellyttävät muita kuin kansallisen tason toimia. Joulukuussa 2020 annetuissa neuvoston päätelmissä³¹ komissiota kehoitettiin harkitsemaan uutta ehdotusta, ja joulukuussa 2021 annetussa Euroopan

³¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52020XG1204\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52020XG1204(02))

parlamentin päätöslauselmassa³² kehoitettiin niin ikään komissiota esittämään lainsäädäntöehdotus.

Kun otetaan huomioon edellä kuvattujen ongelmien rajatylittävä ulottuvuus, ehdotus on hyväksyttävä EU:n tasolla, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotuksessa vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti EU:n toimivaltainen viranomainen voi pyytää rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä itselleen, jos se parantaa tehokasta ja asianmukaista oikeudenkäyttöä ja edellyttäen, että vahvistettuja perusteita noudatetaan. Ehdotuksessa on valittu kauttaaltaan vaihtoehdot, jotka vaikuttavat jäsenvaltioiden kansalliseen rikosoikeusjärjestykseen mahdollisimman vähän, kun otetaan huomioon erityisesti se, että joissakin oikeusjärjestyksissä on käytössä syytepakko (laillisuusperiaate) ja toisissa syyttäjä voi harkintansa mukaan olla nostamatta syytettä, jos se ei ole yleisen edun mukaista (tarkoituksenmukaisuusperiaate).

Ehdotus koskee ainoastaan rikosoikeudellisissa menettelyissä esitettyjä siirtopyyntöjä. Pyyntö voi koskea mitä tahansa rikosta, minkä vuoksi rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen täydentäisi järjestelmää, jossa henkilöitä luovutetaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla, ja se voisi olla hyödyllinen vaihtoehto eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiselle, jos se osoittautuu suhteettoman hankalaksi tai mahdottomaksi esimerkiksi sen vuoksi, että rangaistuskynnykset eivät ylitä. Ehdotuksessa myös annetaan pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle riittävästi harkintavaltaa hylätä pyyntö, erityisesti jos se katsoo, että siirto ei edistäisi tehokasta ja asianmukaista oikeudenkäyttöä. Siinä ei myöskään velvoiteta pyynnön vastaanottavaa viranomaista nostamaan syytettä.

Ehdotuksessa vahvistetaan sääntö, jonka mukaan pyynnön esittävästä valtiosta siirrettyjä todisteita ei saa hylätä pyynnön vastaanottavan valtion rikosoikeudellisessa menettelyssä pelkästään sillä perusteella, että todisteet on hankittu toisessa jäsenvaltiossa. Ehdotus ei kuitenkaan vaikuta asiaa käsittelevän tuomioistuimen toimivaltaan arvioida todisteita vapaasti. Tätä varten ehdotuksessa noudatetaan neuvoston asetuksessa (EU) 2017/1939³³ jo vahvistettuja sääntöjä.

Ehdotetussa asetuksessa säädetään toimivallasta erityistapauksissa sen varmistamiseksi, että kun valtio hyväksyy asetuksen mukaisesti tehdyn pyynnön rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä, se voi käyttää toimivaltaa rikoksissa, joihin sovelletaan pyynnön esittävän valtion lakia. Tätä toimivaltaa voidaan käyttää ainoastaan rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön perusteella, jos tehokas ja asianmukainen oikeudenkäyttö sitä edellyttää.

Näin ollen ehdotuksessa rajoitutaan niihin vähimmäisvaatimuksiin, joiden avulla asetettu tavoite on mahdollista saavuttaa unionin tasolla, ja siihen, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

- **Toimintatavan valinta**

³² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0501_FI.html

³³ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisesta (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

Koska ehdotus koskee rajat ylittäviä menettelyjä, joissa tarvitaan yhdenmukaisia sääntöjä, komissio ehdottaa toimintatavaksi asetusta. Asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. Näin ollen sillä taataan, että kaikki jäsenvaltiot soveltavat sääntöjä samalla tavalla ja että säännöt tulevat voimaan samanaikaisesti. Sillä varmistetaan oikeusvarmuus välttämällä erilaiset tulkinnat eri jäsenvaltioissa ja estetään siten oikeudellinen hajanaisuus ja muut ongelmat, jotka tällä hetkellä vaikeuttavat rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

• Sidosryhmien kuuleminen

Ehdotusta valmistellessaan komissio järjesti vuosina 2021 ja 2022 laajoja kuulemisia. Kuulemiset oli osoitettu laajalle joukolle sidosryhmiä, jotka edustivat kansalaisia, viranomaisia, tutkijoita ja muita asiaankuuluvia eturyhmiä. Kuulemiset koostuivat i) kannanottopyyntöön saadusta julkisesta palautteesta, ii) avoimesta julkisesta kuulemisesta, iii) kohdennetuista jäsenvaltioiden viranomaisten, Eurojustin, Euroopan oikeudellisen verkoston, Euroopan syyttäjänviraston, Europolin ja Euroopan unionin perusoikeusviraston kuulemisista, iv) tapaamisesta jäsenvaltioiden viranomaisten asiantuntijoiden kanssa ja v) tapaamisesta komission rikosoikeuden asiantuntijaryhmän kanssa.

Yleisesti ottaen vallitsee laaja yksimielisyys siitä, että EU:n olisi puututtava rikosoikeudellisen menettelyn siirtämiseen liittyviin nykyisiin ongelmiin antamalla uusi säädös. On toistuvasti huomautettu, että tarvitaan tehokkaampi rajat ylittävä menettely ja että viranomaiset kohtaavat nykyisessä oikeudellisessa tilanteessa useita ongelmia, jotka johtuvat selkeiden yhteisten menettelyjen puutteesta, kuten viestinnän puutteesta, siirtomenettelyjen aiheuttomista viivästyksistä, asiakirjojen korkeista käännöskustannuksista ja perusteettomista siirtopyynnöistä.

Saatu palaute on otettu huomioon ehdotuksen ja siihen liittyvän vaikutustenarvioinnin valmistelussa. Yksityiskohtainen yhteenveto komission kuulemisten tuloksista esitetään komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa.

• Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö

Edellä mainittujen sidosryhmien kuulemisten lisäksi komissio on hyödyntänyt myös muista lähteistä kerättyä asiantuntijatietoa.

Ehdotus perustuu erityisesti Eurojustin ja Euroopan oikeudellisen verkoston³⁴ raportteihin.

Ehdotuksessa otetaan huomioon myös rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä EU:ssa koskevan tutkimushankkeen³⁵ tulokset. Euroopan komissio osallistui hankkeen rahoitukseen oikeusalan ohjelman puitteissa.

• Komission yksiköiden valmisteluasiakirja

Ongelman yksityiskohtainen kuvaus ja ehdotuksen tavoitteet esitetään ehdotukseen liittyvässä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa³⁶. Siinä myös analysoidaan ehdotettua ratkaisua

³⁴ Ks. edellä 11.

³⁵ <https://www.eur.nl/en/esl/research/our-research/eu-and-nwo-funded-research-projects/transfer-criminal-proceedings>

³⁶ SWD(2023) 77.

sen vaikuttavuuden, tehokkuuden, perusoikeuksien ja johdonmukaisuuden kannalta suhteessa muihin EU:n rajatylittävän oikeudellisen yhteistyön välineisiin.

Aloitteesta ei ole tehty vaikutustenarviointia pääasiassa siksi, että aloitteen toteuttamiselle ei ole realistisia vaihtoehtoja, ja koska sen vaikutukset kansalaisiin ja yrityksiin ovat vähäiset.³⁷ Kaiken kaikkiaan komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa todetaan, että ehdotuksen odotetaan merkittävästi tehostavan rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämistä eri tavoin, koska se i) lisää turvallisuutta parantamalla valmiuksia tutkia rikoksia, asettaa niistä syytteeseen ja määrätä seuraamuksia; ii) vähentää siirtomenettelyn viivästyksiä; iii) mahdollistaa rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen tilanteissa, joissa se ei ole nykyään mahdollista; ja iv) lisää oikeusvarmuutta.

Ehdotuksen odotetaan lisäävän siirrettyjen rikosoikeudellisten menettelyjen määrää, kun otetaan käyttöön kattava menettely siirtopyyntöä ja päätöksentekoa varten. Menettelyyn sisältyy yhteinen luettelo siirtämisperusteista, tyhjentävä luettelo hylkäämisperusteista ja vastaamista koskevat selkeät velvoitteet. Kattavan oikeudellisen kehyksen odotetaan lisäävän oikeusvarmuutta kaikkien asianomaisten sidosryhmien kannalta ja vähentävän hajanaisuutta.

Vaikutuksen kansalaisiin odotetaan olevan myönteinen. Tilanteessa, jossa rikosoikeudellisen menettelyn osapuolet (epäilty tai uhrit), ovat yksityishenkilöitä, yhteinen oikeudellinen kehys auttaisi varmistamaan, että menettely voidaan mahdollisuuksien mukaan käydä heitä lähellä heidän kansalaisuus- tai asuinjäsenvaltiossaan. Vaikka tämä ei päde kaikissa tapauksissa, vaan riippuu tapauksesta (esim. epäiltyjä tai uhreja voi olla useampia ja he voivat asua eri jäsenvaltioissa), vaikutusten odotetaan olevan kaiken kaikkiaan myönteisiä.

Hajautetun tietojärjestelmän perustamisen odotetaan lisäävän viranomaisten välisen viestinnän tehokkuutta ja tuloksellisuutta. Sähköisen välineen avulla tapahtuvan viestinnän tarkoituksena on säästää viranomaisten aikaa ja kustannuksia. Hajautettu tietojärjestelmä nopeuttaisi tiedonkulkua käyttäjien välillä, parantaisi vaihdettujen tietojen turvallisuutta ja lisäisi läpinäkyvyyttä. Digitaalisen viestintäkanavan käytöllä voidaan myös odottaa olevan myönteisiä ympäristövaikutuksia, sillä se vähentää paperin ja postipalvelujen käyttöä. Lisäksi on odotettavissa myönteisiä vaikutuksia yksinkertaistamisen ja hallinnollisen rasituksen vähenemisen muodossa.

• **Perusoikeudet**

Eri jäsenvaltioissa samaa rikosta koskevien rinnakkaisten menettelyjen tuloksellinen koordinointi ja syytteeseenpano on vaikeaa, minkä lisäksi aiheutuu suhteetonta räsitusta asianomaisille henkilöille, joihin kohdistuu päällekkäisiä menettelyjä ja joiden oikeuksia ja etuja rajoitetaan monin tavoin siksi, että kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa toteutetaan erilaisia pidätysmääräyksiä, etsintöjä ja kuulusteluja. Rinnakkaiset menettelyt uhkaavat myös loukata sitä rikosoikeuden perusperiaatetta, jonka mukaan ketään ei saa syyttää ja rangaista kahdesti samasta rikoksesta. Ehdotuksen tavoitteena on estää tällaiset loukkaukset ja varmistaa, että rikosoikeudellinen menettely keskitetään siihen jäsenvaltioon, jolla on parhaat edellytykset nostaa syyte. Tavoitteeseen päästään helpottamalla rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämistä jäsenvaltioiden välillä. Euroopan unionin tuomioistuimelle viime vuosina esitetyt toistuvat ennakkoratkaisupyynnöt, joissa pyydetään selvennystä *ne bis in idem* -periaatteen tulkintaan unionin oikeudessa, ovat osoitus siitä, että rinnakkaiset menettelyt, jotka voivat johtaa kyseisen periaatteen loukkaamiseen, ovat käytännössä todennäköisiä ja että ongelmaa on usein vaikea havaita ja ratkaista. Tämä on tullut ilmi myös

³⁷ Kuten komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa selitetään.

Eurojustin tapaustutkimuksissa³⁸. Niiden yhteydessä on todettu, että silloin kun kansalliset viranomaiset saavat tiedon rinnakkaisesta menettelystä, jota käydään toisessa jäsenvaltiossa samaa henkilöä vastaan samojen tosiseikkojen perusteella, rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen on hyvin usein ensisijainen ratkaisu, jonka avulla voidaan välttää *ne bis in idem* -periaatteen loukkaaminen ja varmistaa perusoikeuskirjan 50 artiklan ja Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan noudattaminen.

Ehdotus sisältää useita takeita, joilla varmistetaan siirtomenettelyyn osallistuvien henkilöiden perusoikeuksien kunnioittaminen. Oikeusviranomaisen toimilla, joita toteutetaan siirron pyytämisen yhteydessä sekä pyynnön esittävässä että pyynnön vastaanottavassa valtiossa, varmistetaan, että toimenpiteen laillisuus on tarkastettu ja että pyyntö ei kohtuuttomasti loukkaa perusoikeuksia. Pynnön esittävän viranomaisen on varmistettava, että perusteet rikosoikeudellisen menettelyn siirtämiselle täyttyvät kussakin tapauksessa. Lisäksi suunnitellusta siirrosta on kuultava epäiltyä tai syytettyä sekä pyynnön esittävässä valtiossa asuvia uhreja, ja heille on annettava mahdollisuus ilmaista mielipiteensä kielellä, jota he ymmärtävät. Epäillyille ja syytetyille sekä pyynnön esittävässä valtiossa asuville uhreille ilmoitetaan päätöksestä hyväksyä rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen tai hylätä se sekä oikeussuojakeinoista, joiden avulla siirron hyväksymistä koskeva päätös on mahdollista riitauttaa. Poikkeuksia voidaan soveltaa sekä kuulemisvelvollisuuteen että velvollisuuteen antaa tietoja tehdystä päätöksestä, jos tämä voi vaarantaa tutkinnan luottamuksellisuuden. Ehdotuksessa säädetään erityisesti epäiltyjen, syytettyjen ja uhrien oikeudesta tehokkaisiin oikeussuojakeinoin rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen hyväksymistä koskevaa päätöstä vastaan. Oikeusviranomaisen suorittama uudelleentarkastelu toimii lisätakeena. Lisäksi eräät hylkäämisperusteet perustuvat *ne bis in idem* -periaatteen noudattamatta jättämiseen sekä erioikeuksiin ja vapauksiin. Ehdotuksessa myös todetaan nimenomaisesti yleisenä takeena, että asetuksen säännöksiä ei pitäisi tulkita siten, että niillä muutettaisiin velvoitetta kunnioittaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa vahvistettuja perusoikeuksia ja oikeusperiaatteita.

Koska ehdotuksessa säädetään rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä, kyseisiin menettelyihin sovelletaan kaikkia rikosoikeudellisia menettelytakeita. Näitä ovat erityisesti oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja puolustautumisoikeudet, sellaisina kuin ne on vahvistettu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa ja perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklassa. Näihin kuuluu myös epäiltyjen ja syytettyjen prosessuaalisia oikeuksia rikosoikeudellisissa menettelyissä koskeva EU:n tason lainsäädäntö eli direktiivit 2010/64/EU, 2012/13/EU, 2013/48/EU, 2016/343, 2016/800 ja 2016/1919. Direktiiveillä otetaan käyttöön rikosoikeudellisissa menettelyissä annettavaa suojelua koskevat yhteiset vähimmäisvaatimukset kaikkialla EU:ssa, mikä lisää luottamusta kaikkien jäsenvaltioiden rikosoikeusjärjestelmiin. Tämä puolestaan luo edellytykset tehokkaammalle oikeudelliselle yhteistyölle keskinäisen luottamuksen ilmapiirissä.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Jäsenvaltioille voi aiheutua kertaluonteisia kustannuksia mukautumisesta asetuksen uusiin sääntöihin. Kustannuksia saattaa aiheutua erityisesti uusia sääntöjä koskevasta koulutuksesta, jota annetaan tuomareille, syyttäjille ja muille toimivaltaisille viranomaisille. Suurimmat juoksevat kustannukset ovat todennäköisesti asiakirja-aineiston käännskustannukset.

³⁸

<https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/assets/eurojust-report-on-the-transfer-of-proceedings-in-the-eu.pdf>

Asetuksen mukanaan tuomien tehokkuusetujen ja kustannussäästöjen odotetaan kuitenkin nousevan jonkin verran näitä kustannuksia suuremmiksi.

Lisäksi EU:n talousarvioon aiheutuu vaikutuksia ehdotuksen säännöksistä, jotka koskevat sähköistä viestintää asetuksessa (EU) .../.... [digitalisointiasetus]³⁹ tarkoitettua hajautettua tietojärjestelmää käyttäen. Nämä kustannukset, jotka on tarkoitus kattaa oikeusalan ohjelman talousarviosta, olisivat kuitenkin vähäiset, koska hajautettua tietojärjestelmää ei tarvitsisi kehittää tätä varten alusta asti, vaan se kehitettäisiin [digitalisointiasetuksen] puitteissa useampia rikosasioissa tehtävässä oikeudellisessa yhteistyössä käytettäviä EU:n välineitä varten. Tässä ehdotuksessa esitetty menettely edellyttää vain pieniä mukautuksia.

Jäsenvaltioille aiheutuisi joitakin kustannuksia myös hajautetun tietojärjestelmän yhteyspisteiden asentamisesta alueelleen sekä näiden yhteyspisteiden ylläpidosta ja kansallisten tietojärjestelmien mukauttamisesta siten, että ne ovat yhteentoimivia yhteyspisteiden kanssa. Kuten edellä todettiin, suurin osa näistä taloudellisista investoinneista olisi kuitenkin jo tehty muiden rikosasioissa tehtävää oikeudellista yhteistyötä koskevien unionin välineiden digitalisoinnin yhteydessä. Jäsenvaltiot voisivat myös hakea avustuksia näiden kustannusten rahoittamiseen asiaankuuluvista unionin rahoitusohjelmista, erityisesti koheesiopolitiikan rahastosta ja oikeusalan ohjelmasta.

5. LISÄTIEDOT

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Asetusta sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa, eikä sitä tarvitse ensin saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Ehdotuksessa esitetään asianmukaiset seuranta-, arviointi- ja raportointivelvoitteet.

Komissio järjestää jäsenvaltioiden asiantuntijoille kokouksia, joissa keskustellaan rikosoikeudellisen menettelyn siirtämiseen liittyvistä ongelmista. Eurojustilla ja Euroopan oikeudellisella verkostolla on siirtomenettelyssä tärkeä rooli. Näiden foorumien ja muiden oikeusalan ammattilaisten verkostojen avulla voidaan kerätä alan toimijoilta (jäsenvaltioiden viranomaisilta) palautetta asetuksen käytännön soveltamisesta saaduista kokemuksista ja siihen liittyvistä ongelmista.

Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen viiden vuoden kuluessa siitä, kun asetusta aletaan soveltaa. Kertomus laaditaan muun muassa jäsenvaltioiden viranomaisilta ja muilta asiaankuuluvilta sidosryhmiltä saatujen tietojen perusteella.

• Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Ehdotuksessa on viisi lukua: i) yleiset säännökset, ii) rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen, iii) rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen vaikutukset, iv) viestintäkeinot ja iv) loppusäännökset.

I LUKU: Yleiset säännökset

Ehdotetun asetuksen 1 artiklassa esitetään asetuksen kohde. Ehdotetussa asetuksessa vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti jäsenvaltio voi ottaa rikosoikeudellisen menettelyn

³⁹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (EU) oikeudellisen yhteistyön digitalisoinnista ja oikeussuojasta rajatylittävissä siviili-, kauppa- ja rikosoikeudellisissa asioissa ja tiettyjen säädösten muuttamisesta oikeudellisen yhteistyön alalla (COM(2021) 759).

hoitaakseen toisen jäsenvaltion pyynnöstä. Ehdotettua asetusta on tarkoitus soveltaa kaikkiin tapauksiin, joissa rikosoikeudellinen menettely siirretään EU:ssa, alkaen siitä hetkestä, kun henkilö todetaan epäillyksi.

Ehdotetun asetuksen 2 artiklassa määritellään asetuksessa käytettävät käsitteet 'pyynnön esittävä valtio', 'pyynnön vastaanottava valtio', 'pyynnön esittävä viranomainen', 'pyynnön vastaanottava viranomainen', 'hajautettu tietojärjestelmä' ja 'uhri'.

'Pynnön esittävän' ja 'pyynnön vastaanottavan' viranomaisen määritelmiä on luettava yhdessä 30 artiklan kanssa, jonka mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle, mitkä sen viranomaisista ovat toimivaltaisia toimimaan tällaisina viranomaisina.

Ehdotetun asetuksen 3 artikla koskee toimivaltaa erityistapauksissa. Pynnön vastaanottava viranomainen voi hyväksyä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen vain, jos sillä on toimivalta nostaa syyte kyseisestä rikoksesta. Siirtomenettelyn tehostamiseksi tässä säännöksessä säädetään, että pynnön vastaanottavalle valtiolle annetaan kyseisessä artiklassa luetelluissa tilanteissa toimivalta tapauksissa, joissa se ei muutoin olisi toimivaltainen. Pynnön vastaanottavalla valtiolla olisi oltava toimivalta nostaa syyte rikoksista, joiden osalta siirtoa pyydetään, aina kun sillä katsotaan olevan parhaat edellytykset syytotoimiin. Tätä toimivaltaa voidaan käyttää vain tilanteissa, joissa pyydetään rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä toisesta jäsenvaltiosta, jolla on alkuperäinen toimivalta nostaa syyte kyseisestä rikoksesta.

Ehdotetun asetuksen 4 artiklan tarkoituksena on tarjota pynnön esittävän valtion viranomaisille, joilla on alkuperäinen toimivalta aloittaa rikosoikeudellinen menettely, oikeusperusta rikosoikeudellisesta menettelystä luopumiseen tai sen keskeyttämiseen sellaisen jäsenvaltion hyväksi, jolla katsotaan olevan paremmat edellytykset nostaa syyte. Säännös on laadittu siten, että jäsenvaltiot, joiden oikeusjärjestys perustuu syytepaktoon, voivat hyödyntää tämän asetuksen säännöksiä.

2 LUKU: RIKOSOIKEUDELLISEN MENETTELYN SIIRTÄMINEN

Tässä luvussa säädetään rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön perusteista sekä pynnön esittämiseen ja rikosoikeudellisen menettelyn siirtämis päätöksen tekemiseen liittyvästä menettelystä. Tällaisilla yhteisillä säännöillä pyritään estämään se, että kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa käytäisiin samoja toiseikkoja ja samaa henkilöä koskevia tarpeettomia rinnakkaisia rikosoikeudellisia menettelyjä, sekä vähentämään moninkertaisten menettelyjen määrää ja välttämään se, että tekijä jäisi vaille rangaistusta tapauksissa, joissa hänen luovuttamisestaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla kieltäydytään.

Ehdotetun asetuksen 5 artiklassa vahvistetaan perusteet, joiden täytyessä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä voidaan pyytää.

Asetus kattaa kaikki rikokset. Rikosoikeudellisen menettelyn katsotaan käsittävän kaikki rikosoikeudellisen menettelyn vaiheet, myös oikeudenkäyntiä edeltävän vaiheen ja oikeudenkäyntivaiheen. Tätä asetusta ei sovelleta hallinnollisten menettelyjen siirtämispyyntöihin.

Tässä asetuksessa ei velvoiteta pyytämään rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä. Jos pynnön esittävä viranomainen katsoo, että rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen on tarpeen ja asianmukaista ja erityisesti että voidaan soveltaa yhtä tai useampaa 5 artiklan 2 kohdassa lueteltua perustetta, se voi pyytää toista jäsenvaltiota, jolla on paremmat

edellytykset nostaa syyte kyseisestä rikoksesta, jatkamaan kyseistä rikosoikeudellista menettelyä. Siirtämisperusteiden luettelo ei ole tyhjentävä. Rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön perusteltavuutta olisi arvioitava huolellisesti kussakin tapauksessa erikseen, jotta voidaan määrittää jäsenvaltio, jolla on parhaat edellytykset nostaa syyte kyseisestä rikoksesta. Kaikki pyynnot olisi perusteltava selkeästi.

Tässä asetuksessa annetaan myös epäilylle tai syytetylle tai uhrille mahdollisuus pyytää, että pyynnön esittävän tai sen vastaanottavan valtion toimivaltaiset viranomaiset aloittavat menettelyn rikosoikeudellisen menettelyn siirtämiseksi. Tällaiset pyynnot eivät kuitenkaan velvoita kumpaakaan valtiota esittämään tällaista pyyntöä tai siirtämään rikosoikeudellista menettelyä vastaanottavalle valtiolle.

Ehdotetun asetuksen 6 artiklassa vahvistetaan säännöt siitä, miten epäillyn tai syytetyn oikeudet ja edut on otettava huomioon päätettäessä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä. Pynnön esittävän viranomaisen on ilmoitettava epäilylle tai syytetylle suunnitellusta rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä, edellyttäen että tutkinnan luottamuksellisuus ei sen vuoksi vaarannu, ja annettava hänelle mahdollisuus ilmaista mielipiteensä, paitsi jos epäiltyä tai syytettyä ei voida paikantaa pyynnön esittävän viranomaisen kohtuullisista ponnisteluista huolimatta. Pynnön esittävän viranomaisen olisi otettava tämä mielipide asianmukaisesti huomioon päättäessään siirrosta.

Ehdotetun asetuksen 7 artiklassa vahvistetaan säännöt siitä, miten uhrin oikeudet ja edut on otettava huomioon päätettäessä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä. Kun uhri asuu pyynnön esittävässä valtiossa, pyynnön esittävän viranomaisen on ilmoitettava suunnitellusta rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä uhrille ja annettava hänelle mahdollisuus ilmaista mielipiteensä, edellyttäen että tutkinnan luottamuksellisuus ei sen vuoksi vaarannu. Pynnön esittävän viranomaisen olisi otettava tämä mielipide asianmukaisesti huomioon päättäessään siirrosta.

Ehdotetun asetuksen 8 artiklassa säädetään, että pyynnön vastaanottavassa valtiossa olisi taattava oikeussuojakeino rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen hyväksymispäätöstä vastaan.

Ehdotetun asetuksen 9 artiklassa vahvistetaan menettely, jonka mukaisesti rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä pyydetään. Rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö on tehtävä täyttämällä ehdotuksen liitteessä oleva vakioimuotoinen todistus. Artiklassa säädetään myös pyyntöön ja muihin kirjallisiin tietoihin liittyvistä käännösvaatimuksista. Ehdotuksen mukaan pyynnön esittävä viranomainen toimittaa sen suoraan vastaanottavalle viranomaiselle, mutta myös keskusviranomaiset voivat avustaa pyynnön toimittamisessa.

Ehdotetun asetuksen 10 artiklassa edellytetään, että pyynnön esittävä viranomainen ilmoittaa pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle ilman aiheetonta viivytystä kaikista rikosoikeudelliseen menettelyyn vaikuttavista prosessitoimista tai -toimenpiteistä, jotka pyynnön esittävässä valtiossa on toteutettu pyynnön toimittamisen jälkeen.

Ehdotetun asetuksen 11 artiklassa säädetään, että pyynnön esittävä viranomainen voi peruuttaa rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntönsä milloin tahansa ennen kuin se saa pyynnön vastaanottavan viranomaisen päätöksen siirron hyväksymisestä.

Ehdotetun asetuksen 12 artiklassa säädetään, että pyynnön vastaanottavan viranomaisen on tehtävä päätös siitä, hyväksyykö se rikosoikeudellisen menettelyn siirron, ja toteutettava

tarvittavat toimenpiteet kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, kun se on päättänyt hyväksyä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen. Pyynnön vastaanottavalla viranomaisella on vapaus päättää, mihin toimenpiteisiin pyynnön perusteena olevan rikoksen osalta ryhdytään. Mitään tässä asetuksessa ei pitäisi tulkita siten, että sillä puututtaisiin kansallisessa lainsäädännössä säädettyyn syyttäjän harkintavaltaan, eikä siirretyn asian suhteen ole syytevelvollisuutta. Tässä asetuksessa myös velvoitetaan pyynnön esittävä viranomainen toimittamaan asiakirja-aineistosta tarvittavat asiakirjat pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle, kun tämä on hyväksynyt rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen. Asetuksessa jätetään kuitenkin pyynnön esittävien ja sen vastaanottavien viranomaisten tehtäväksi neuvotella keskenään siitä, mitkä asiakirjat olisi lähetettävä ja käännettävä.

Ehdotetun asetuksen 13 artiklassa on tyhjentävä luettelo sekä pakottavista että ei-pakottavista perusteista, joiden nojalla rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö voidaan hylätä. Pakottavilla hylkäämisperusteilla tarkoitetaan tilanteita, joissa pyynnön vastaanottavassa valtiossa ei ole mahdollista nostaa syytettä niiden tosiseikkojen nojalla, joihin siirron kohteena oleva rikosoikeudellinen menettely perustuu. Näin on esimerkiksi silloin kun tekoa, jonka vuoksi siirtoa pyydetään, ei ole määritelty rikokseksi pyynnön vastaanottavassa valtiossa. Ei-pakottavat hylkäämisperusteet kattavat muita tilanteita, jotka voivat muodostaa esteen rikosoikeudellisen menettelyn vastaanottamiselle. Niiden nojalla pyynnön vastaanottava viranomainen voi joustavasti hylätä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön, jos se ei katso siirtämisen olevan tehokkaan ja asianmukaisen oikeudenkäytön mukaista.

Rajat ylittävien menettelyjen tehokkuuden varmistamiseksi 14 artiklassa säädetään määräajasta, jonka kuluessa päätös siirron hyväksymisestä on tehtävä. Siinä säädetään myös määräajan kulumisen keskeyttämisestä, jos on tarpeen pyytää erioikeuden tai vapauden poistamista.

Ehdotetun asetuksen 15 artiklassa kannustetaan pyynnön esittävää ja pyynnön vastaanottavaa viranomaista neuvottelemaan keskenään viipymättä tämän asetuksen tehokkaan soveltamisen varmistamiseksi.

Ehdotetun asetuksen 16 artiklassa säädetään, että pyynnön esittävä ja pyynnön vastaanottava viranomainen voivat pyytää apua Eurojustilta tai Euroopan oikeudelliselta verkostolta missä tahansa menettelyn vaiheessa.

Ehdotetun asetuksen 17 artiklassa säädetään, että kukin jäsenvaltio vastaa rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämisen yhteydessä omista kustannuksistaan. Pynnön esittävä viranomainen voi kuitenkin tietyissä tapauksissa ehdottaa pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle kustannusten jakamista.

Ehdotetun asetuksen 18 artiklassa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus nimetä keskusviranomaisia antamaan hallinnollista apua. Jos jäsenvaltio haluaa käyttää tätä mahdollisuutta, sen on ilmoitettava nimetty keskusviranomainen komissiolle 30 artiklan mukaisesti.

3 LUKU: RIKOSOIKEUDELLISEN MENETTELYN SIIRTÄMISEN VAIKUTUKSET

Tässä luvussa säädetään rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen vaikutuksista.

Ehdotetun asetuksen 19 artiklassa säädetään, että siirretty rikosoikeudellinen menettely on keskeytettävä tai lopetettava pyynnön esittävässä valtiossa, kun on saatu tieto siitä, että pyynnön vastaanottava viranomainen ottaa kyseisen rikosoikeudellisen menettelyn hoitaakseen. Pyyntöä esittävä viranomainen voi jatkaa rikosoikeudellista menettelyä tai aloittaa sen uudelleen vain, jos pyynnön vastaanottava viranomainen päättää lopettaa menettelyn, edellyttäen, että tällainen päätös ei loukkaa *ne bis in idem* -periaatetta. Uusin mahdollisuus aloittaa rikosoikeudellinen menettely pyynnön esittävässä valtiossa tai pyytää sen uudelleen aloittamista kyseisen valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti säilyy ennallaan, kunhan se ei ole vastoin *ne bis in idem* -periaatetta.

Ehdotetun asetuksen 20 artiklassa säädetään, että siirron jälkeen rikosoikeudelliseen menettelyyn sovelletaan pyynnön vastaanottavan valtion kansallista lainsäädäntöä ja menettelyjä. Pyyntöä esittävässä valtiossa kyseistä rikosoikeudellista menettelyä varten toteutettujen toimien ja tutkintatoimien tai siellä hankittujen todisteiden olisi oltava pyynnön vastaanottavassa valtiossa yhtä päteviä kuin jos sen viranomaiset olisivat toteuttaneet toimet pätevästi itse, paitsi jos tämä olisi vastoin pyynnön vastaanottavan valtion lainsäädännön perusperiaatteita. Kun rikosoikeudellinen menettely on siirretty, pyynnön vastaanottavan valtion olisi määritettävä kyseisestä rikoksesta määrättävä rangaistus sovellettavan kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Jos rikos on tehty pyynnön esittävän valtion alueella, pyynnön vastaanottavat viranomaiset voivat rangaistusta määrittäessään ottaa huomioon pyynnön esittävän valtion lainsäädännössä säädetyn enimmäisrangaistuksen edellyttäen, että tämä on syytetyn edun ja pyynnön vastaanottavan valtion lainsäädännön mukaista. Säännöksen tarkoituksena on välttää tilanteet, joissa rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen johtaisi siihen, että pyynnön vastaanottava valtio soveltaa ankarampaa rangaistusta kuin pyynnön esittävässä valtiossa samasta rikoksesta säädetty enimmäisrangaistus. Näin varmistetaan oikeusvarmuuden periaatteen noudattaminen ja sovellettavan lain ennakoitavuus asianomaisten epäiltyjen tai syytettyjen kannalta.

Ehdotetun asetuksen 21 artiklassa veloitetaan pyynnön vastaanottava viranomainen ilmoittamaan pyynnön esittäville viranomaiselle rikosoikeudellisen menettelyn päätteeksi annetusta päätöksestä.

4 LUKU: VIESTINTÄKEINOT

Tämän luvun säännökset koskevat hajautetun tietojärjestelmän kautta käytettäviä sähköisiä viestintäkeinoja pyynnön esittävien ja pyynnön vastaanottavien viranomaisten välillä sekä keskusviranomaisten ja Eurojustin kanssa.

5 LUKU: LOPPUSÄÄNNÖKSET

Tämä luku sisältää säännöksiä tilastoista, raportoinnista ja delegoitujen säädösten antamisesta, jos on tarpeen muuttaa tämän ehdotuksen liitteenä olevaa todistusta, jäsenvaltioiden ilmoituksia, ehdotuksen suhdetta kansainvälisiin sopimuksiin ja järjestelyihin sekä viranomaisten välisiä viestintäkeinoja koskevia siirtymäsäännöksiä ennen kuin veloitetta käyttä hajautettua tietojärjestelmää aletaan soveltaa.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämisestä**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 82 artiklan 1 kohdan b ja d alakohdan, ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen, sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille, ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁴⁰, noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä, sekä katsovat seuraavaa:

- 1) Unioni on asettanut itselleen tavoitteeksi vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen ylläpitämisen ja kehittämisen.
- 2) Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittamista Euroopan unionissa koskevassa Haagin ohjelmassa⁴¹ kehoitetaan jäsenvaltioita harkitsemaan mahdollisuuksia keskittää syytetoimet rajat ylittävissä monenvälisissä asioissa yhteen jäsenvaltioon syytetoimien tehokkuuden lisäämiseksi niin, että samalla taataan asianmukainen oikeudenkäyttö.
- 3) Toimenpideohjelmassa rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen täytäntöönpanemiseksi⁴² ehdotetaan, että olisi kehitettävä väline, joka mahdollistaa oikeudenkäynnin siirron rikosasioissa muihin jäsenvaltioihin.
- 4) Jäsenvaltioiden välistä oikeudellista yhteistyötä on kehitettävä edelleen, jotta yhteisellä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella voidaan lisätä tehokasta ja asianmukaista oikeudenkäyttöä rikosasioissa ja varmistaa, että rikokset tutkii tai niistä nostaa syytteen se jäsenvaltio, jolla on siihen parhaat edellytykset. Erityisesti rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä koskevat jäsenvaltioiden yhteiset säännöt voisivat auttaa välttämään eri jäsenvaltioissa vireillä olevia, samoja tosiseikkoja ja samaa henkilöä koskevia tarpeettomia rinnakkaisia rikosoikeudellisia menettelyjä, jotka voisivat johtaa *ne bis in idem* -periaatteen loukkaamiseen. Yhteiset säännöt voisivat myös vähentää samoja tosiseikkoja tai samaa henkilöä koskevien eri jäsenvaltioissa vireillä olevien rikosoikeudellisten menettelyjen määrää. Tavoitteena on myös varmistaa, että rikosoikeudellinen menettely voidaan siirtää, niin että syytetty ei jää vaille rangaistusta silloin, kun eurooppalaisen pidätysmääräyksen⁴³ mukainen

⁴⁰ EUVL C [...], [...], s. [...].

⁴¹ EUVL C 53, 3.3.2005, s. 1.

⁴² EYVL C 12, 15.1.2001, s. 10.

⁴³ Neuvoston puitepäättös 2002/584/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä (EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1).

henkilön luovuttaminen syytetoimia varten viivästyy tai kun siitä kieltäydytään esimerkiksi sen vuoksi, että toisessa jäsenvaltiossa on vireillä samaa rikosta koskeva rinnakkainen menettely.

- 5) Rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämistä koskevat yhteiset säännöt ovat olennaisen tärkeitä myös rajat ylittävän rikollisuuden tehokkaan torjunnan kannalta. Näin on etenkin silloin kun tekijöinä ovat järjestäytyneet rikollisryhmät, jotka harjoittavat huumekauppaa, maahantulijoiden salakuljetusta, ihmiskauppaa, laitonta asekauppaa, ympäristö- ja kyberrikollisuutta tai rahanpesua. Useissa jäsenvaltioissa toimivien järjestäytyneiden rikollisryhmien syytteesenpano voi olla asianomaisille viranomaisille hyvin vaikeaa. Rikosoikeudellisten menettelyjen siirtäminen on tärkeä väline, joka vahvistaisi jäsenvaltioissa toimivien järjestäytyneiden rikollisryhmien torjuntaa kaikkialla EU:ssa.
- 6) Jotta voidaan varmistaa pyynnön esittävän ja pyynnön vastaanottavan viranomaisen välinen tehokas yhteistyö rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämisessä, tällaiset säännöt olisi vahvistettava oikeudellisesti sitovalla ja sellaisenaan sovellettavalla unionin säädöksellä.
- 7) Tätä asetusta olisi sovellettava kaikkiin rikosoikeudellisissa menettelyissä esitettäviin pyyntöihin. Rikosoikeudellinen menettely on unionin oikeuden itsenäinen käsite, jota Euroopan unionin tuomioistuin tulkitsee Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöä rajoittamatta. Rikosoikeudellinen menettely alkaa siitä, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat henkilölle, että häntä epäillään tai syytetään rikoksesta, ja päättyy kyseisen menettelyn päättämiseen, jolla tarkoitetaan sen kysymyksen lopullista ratkaisemista, onko epäilty tai syytetty tehnyt kyseisen rikoksen, sekä tarvittaessa tuomion antamista ja mahdollisen muutoksenhaun ratkaisemista.
- 8) Neuvoston puitepäättöksen 2009/948/YOS⁴⁴ tarkoituksena on sellaisten tilanteiden ehkäiseminen, joissa eri jäsenvaltioissa on vireillä samaa henkilöä koskevia rinnakkaisia rikosoikeudellisia menettelyjä samojen tosiseikkojen osalta, mikä saattaisi johtaa tuomion antamiseen kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa. Sen vuoksi puitepäättöksellä otetaan käyttöön menettely, jossa asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset käyvät keskenään suoria neuvotteluja päästäkseen yksimielisyyteen tehokkaasta ratkaisusta, jolla on määrä välttää rinnakkaisista menettelyistä johtuvat kielteiset seuraukset sekä kyseessä olevien toimivaltaisten viranomaisten ajan ja voimavarojen hukkaaminen. Jos asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset päättävät puitepäättöksen mukaisten neuvottelujen jälkeen keskittää menettelyt yhteen jäsenvaltioon siirtämällä rikosoikeudellisen menettelyn, tällaiseen siirtoon olisi sovellettava tätä asetusta.
- 9) Myös muissa rikosasioita koskevissa EU:n säädöksissä, jotka koskevat erityisesti tiettyntyyppisiä rikoksia, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541⁴⁵, neuvoston puitepäättös 2002/475/YOS⁴⁶ ja neuvoston puitepäättös

⁴⁴ Neuvoston puitepäättös 2009/948/YOS, tehty 30 päivänä marraskuuta 2009, rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta (EUVL L 328, 15.12.2009, s. 42).

⁴⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäättöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6).

⁴⁶ Neuvoston puitepäättös 2002/475/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, terrorismin torjumisesta (EYVL L 164, 22.6.2002, s. 3).

2008/841/YOS⁴⁷, säädetään tekijöistä, jotka on otettava huomioon menettelyn keskittämiseksi yhteen jäsenvaltioon silloin kun useampi kuin yksi jäsenvaltio voi pätevästi nostaa syytteen samojen tosiseikkojen perusteella. Jos asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset päättävät mainittujen säädösten mukaisen yhteistyön perusteella keskittää menettelyt yhteen jäsenvaltioon siirtämällä rikosoikeudellisen menettelyn, tällaiseen siirtoon olisi sovellettava tätä asetusta.

- 10) Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasioissa annettuihin tuomioihin on annettu useita unionin säädöksiä rangaistusten täytäntöönpanemiseksi muissa jäsenvaltioissa, erityisesti neuvoston puitepäätökset 2005/214/YOS⁴⁸, 2008/909/YOS⁴⁹ ja 2008/947/YOS⁵⁰. Tällä asetuksella olisi täydennettävä kyseisten puitepäätösten säännöksiä, ja sitä olisi tulkittava niin, että se ei vaikuta niiden soveltamiseen.
- 11) Tämä asetus ei vaikuta oma-aloitteiseen tietojenvaihtoon, jota säännellään muilla unionin säädöksillä.
- 12) Tätä asetusta ei sovelleta päätöksiin, jotka koskevat sellaisten tapausten siirtämistä, yhdistämistä tai jakamista osiin, joissa Euroopan syyttäjänvirasto on käyttänyt toimivaltaansa neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939⁵¹ mukaisesti.
- 13) Jäsenvaltioiden olisi nimettävä tämän asetuksen soveltamista varten toimivaltaiset viranomaiset tavalla, joka edistää näiden viranomaisten välisen suoran yhteydenpidon periaatetta.
- 14) Jäsenvaltiot voisivat nimetä rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämispyyntöjen sekä tällaisiin pyyntöihin liittyvän muun virallisen kirjeenvaihdon hallinnollista lähettämistä ja vastaanottamista varten yhden tai useamman keskusviranomaisen, jos se on tarpeen niiden sisäisen oikeusjärjestyksen rakenteen vuoksi. Tällaiset keskusviranomaiset voisivat myös antaa hallinnollista tukea, koordinoida ja avustaa, mikä helpottaisi ja edistäisi rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämispyyntöjen hyväksymistä.
- 15) Joissakin unionin säädöksissä edellytetään jo nyt, että jäsenvaltiot toteuttavat tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa tiettyihin rikoksiin, kuten terroritoimintaan⁵² tai euron väärentämiseen⁵³, tapauksissa, joissa henkilön luovuttamisesta kieltäydytään.

⁴⁷ Neuvoston puitepäätos 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

⁴⁸ Neuvoston puitepäätos 2005/214/YOS, tehty 24 päivänä helmikuuta 2005, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin (EUVL L 76, 22.3.2005, s. 16).

⁴⁹ Neuvoston puitepäätos 2008/909/YOS, tehty 27 päivänä marraskuuta 2008, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasioissa annettuihin tuomioihin, joissa määrätään vapausrangaistus tai vapauden menetyksen käsittävä toimenpide, niiden täytäntöön panemiseksi Euroopan unionissa (EUVL L 327, 5.12.2008, s. 27).

⁵⁰ Neuvoston puitepäätos 2008/947/YOS, tehty 27 päivänä marraskuuta 2008, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta tuomioihin ja valvontapäätöksiin valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten valvomiseksi (EUVL L 337, 16.12.2008, s. 102).

⁵¹ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisesta (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁵² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6).

- 16) Tässä asetuksessa säädetään toimivallasta erityistapauksissa sen varmistamiseksi, että silloin kun pyynnön vastaanottava valtio hyväksyy tämän asetuksen mukaisesti tehdyn pyynnön rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä tilanteessa, jossa tehokas ja asianmukainen oikeudenkäyttö sitä edellyttää, se voi käyttää toimivaltaa rikoksissa, joihin sovelletaan pyynnön esittävän valtion lakia. Pynnön vastaanottavalla valtiolla olisi oltava toimivalta nostaa syyte rikoksista, joiden osalta siirtoa pyydetään, aina kun sillä katsotaan olevan parhaat edellytykset syytetoimiin.
- 17) Tällainen toimivalta olisi määritettävä tilanteissa, joissa pyynnön vastaanottava valtio kieltäytyy luovuttamasta epäiltyä tai syytettyä, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys ja joka oleskelee pyynnön vastaanottavassa valtiossa ja on kyseisen valtion kansalainen tai asuu siellä, jos kieltäytyminen perustuu tiettyihin tässä asetuksessa mainittuihin syihin. Pynnön vastaanottavalla valtiolla olisi oltava toimivalta myös silloin, kun rikos tuottaa vaikutuksia tai aiheuttaa vahinkoa pääasiassa pyynnön vastaanottavassa valtiossa. Vahinko olisi otettava huomioon aina, kun se kuuluu rikoksen tunnusmerkistöön pyynnön vastaanottavan valtion lainsäädännön mukaisesti. Pynnön vastaanottavalla valtiolla olisi oltava toimivalta myös silloin, kun kyseisessä valtiossa on jo vireillä rikosoikeudellinen menettely samaa epäiltyä tai syytettyä vastaan muiden tosiseikkojen osalta, jotta tällaisen henkilön kaikki rikokset voitaisiin tuomita yhdessä ainoassa rikosoikeudellisessa menettelyssä, tai kun kyseisessä valtiossa on vireillä rikosoikeudellinen menettely muita henkilöitä vastaan samojen tai toisiinsa liittyvien tosiseikkojen osalta, millä voi olla merkitystä erityisesti rikollisjärjestön tutkinnan ja syytteenpanon keskittämiseksi yhteen jäsenvaltioon. Molemmista tapauksista siirrettävän rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olevan epäillyn tai syytetyn olisi oltava pyynnön vastaanottavan valtion kansalainen tai asuttava siellä.
- 18) Tämän asetuksen tarkoituksen toteuttamiseksi ja toimivaltaristiriitojen välttämiseksi sekä ottaen erityisesti huomioon ne jäsenvaltiot, joiden oikeusjärjestys – tai tiettyjä rikoksia koskevat syytetoimet – perustuu syytepaktoon, pyynnön esittävän valtion olisi rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä pyytäessään luovuttava toimivallastaan nostaa asianomaista henkilöä vastaan syyte rikoksesta, jonka osalta siirtoa pyydetään. Pynnön esittävän valtion toimivaltaisten viranomaisten olisi tämän perusteella voitava lopettaa niiden käsiteltäväksi saatettu rikosoikeudellinen menettely ja siirtää se toiseen jäsenvaltioon, jolla katsotaan olevan paremmat edellytykset syytetoimiin, vaikka viranomaisilla olisi kansallisen lainsäädännön nojalla syyttamisvelvollisuus. Tällainen toimivallasta luopuminen ei saisi rajoittaa niiden tässä asetuksessa vahvistettujen säännösten soveltamista, jotka koskevat rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen vaikutuksia pyynnön esittävässä valtiossa.
- 19) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa tunnustetut periaatteet.
- 20) Tämä asetus ei vaikuta niihin prosessuaalisiin oikeuksiin, jotka on vahvistettu unionin oikeudessa, kuten perusoikeuskirjassa sekä menettelyllisistä oikeuksista annetuissa

⁵³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/62/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, euron ja muiden valuuttojen suojaamisesta rahanväärennykseltä rikosoikeuden keinoin ja neuvoston puitepäättöksen 2000/383/YOS korvaamisesta (EUVL L 151, 21.5.2014, s. 1).

direktiiveissä 2010/64/EU⁵⁴, 2012/13/EU⁵⁵, 2013/48/EU⁵⁶, (EU) 2016/343⁵⁷, (EU) 2016/800⁵⁸ ja (EU) 2016/1919⁵⁹.

- 21) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tätä asetusta sovellettaessa otetaan huomioon haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden tarpeet. Komission suosituksen (2013/C 378/02)⁶⁰ mukaan haavoittuvassa asemassa olevilla epäillyillä tai syytetyillä olisi tarkoitettava kaikkia epäiltyjä tai syytettyjä, jotka eivät ikänsä, psyykkisen tai fyysisen tilansa tai vammansa vuoksi pysty ymmärtämään rikosoikeudellista menettelyä tai osallistumaan siihen tehokkaasti.
- 22) Jäsenvaltioiden olisi myös varmistettava, että tätä asetusta sovellettaessa otetaan huomioon tutkintavankeudessa olevien epäiltyjen ja syytettyjen henkilöiden prosessuaaliset oikeudet komission suosituksen C(2022) 8987 final⁶¹ mukaisesti.
- 23) Tässä asetuksessa ei pitäisi velvoittaa pyytämään rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä. Kun pyynnön esittävä viranomainen harkitsee rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön esittämistä, sen olisi tutkittava, onko siirto tarpeen ja asianmukainen. Tämä arviointi olisi tehtävä tapauskohtaisesti, jotta voidaan määrittää jäsenvaltio, jolla on parhaat edellytykset nostaa syyte kyseisestä rikoksesta.
- 24) Kun pyynnön esittävä viranomainen arvioi, onko rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö perusteltu, sen olisi otettava huomioon useita perusteita, joiden tärkeysjärjestys ja painoarvo olisi määritettävä kunkin tapauksen tosiseikkojen ja asiasisällön mukaan. Kaikki merkitykselliset tekijät olisi otettava huomioon hyvän oikeudenhoidon varmistamiseksi. Esimerkiksi jos rikos on tehty kokonaan tai osittain pyynnön vastaanottavan valtion alueella tai jos suurin osa rikoksen vaikutuksista tai sen aiheuttamista vahingoista on ilmennyt pyynnön vastaanottavan valtion alueella, kyseisellä valtiolla voidaan katsoa olevan paremmat edellytykset nostaa syyte, koska hankittavat todisteet, kuten todistajan, uhrin ja asiantuntijan lausunnot, ovat pyynnön vastaanottavassa valtiossa ja niiden vastaanottaminen on helpompaa, jos rikosoikeudellinen menettely siirretään. Lisäksi myöhempien

⁵⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/64/EU, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 280, 26.10.2010, s. 1).

⁵⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/13/EU, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 142, 1.6.2012, s. 1).

⁵⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/48/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, oikeudesta käyttää avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevista menettelyistä sekä oikeudesta saada tieto vapaudenmenetyksestä ilmoitetuksi kolmannelle osapuolelle ja pitää vapaudenmenetyksen aikana yhteyttä kolmansiin henkilöihin ja konsuliviranomaisiin (EUVL L 294, 6.11.2013, s. 1).

⁵⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/343, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1).

⁵⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/800, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 132, 21.5.2016, s. 1).

⁵⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1919, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, oikeusavusta rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyille ja syytetyille henkilöille ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevista menettelyissä etsityille henkilöille (EUVL L 297, 4.11.2016, s. 1).

⁶⁰ Komission suositus, annettu 27 päivänä marraskuuta 2013, haavoittuvassa asemassa olevia epäiltyjä tai syytettyjä henkilöitä koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä (2013/C 378/02) (EUVL C 378, 24.12.2013, s. 8).

⁶¹ Komission suositus, annettu 8 päivänä joulukuuta 2022, tutkintavankeudessa olevien epäiltyjen ja syytettyjen henkilöiden prosessuaalisista oikeuksista ja aineellisista vankeusolosuhteista (C(2022) 8987 final).

vahingonkorvausmenettelyjen aloittaminen pyynnön vastaanottavassa valtiossa helpottuisi, jos myös rikosoikeudellisen vastuun perustana olevat menettelyt olisi toteutettu samassa jäsenvaltiossa. Samoin jos suurin osa todisteista sijaitsee pyynnön vastaanottavassa valtiossa, rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen voisi helpottaa pyynnön vastaanottavan valtion lainsäädännön mukaisesti hankittujen todisteiden vastaanottamista ja myöhempää hyväksyttävyyttä.

- 25) Jos epäilty tai syytetty on pyynnön vastaanottavan valtion kansalainen tai asuu siellä, rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen voisi olla perusteltua sen varmistamiseksi, että epäillyllä tai syytetyllä on oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä direktiivin (EU) 2016/343 mukaisesti. Samoin jos suurin osa uhreista on pyynnön vastaanottavan valtion kansalaisia tai asuu siellä, siirtäminen voi olla perusteltua, jotta uhrit voivat osallistua helposti rikosoikeudelliseen menettelyyn ja tulla menettelyn aikana tosiasiallisesti kuulluiksi todistajina. Tapauksissa, joissa pyynnön vastaanottava valtio kieltäytyy eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan epäillyn tai syytetyn luovuttamisesta tässä asetuksessa määritellyin perustein, siirtäminen voi olla perusteltua myös silloin, kun kyseinen henkilö on pyynnön vastaanottavassa valtiossa mutta ei ole kyseisen valtion kansalainen eikä asu siellä.
- 26) Pyyntöä esittävän viranomaisen tehtävänä on arvioida käytettävissään olevan aineiston perusteella, onko perusteltu syy olettaa, että epäilty, syytetty tai uhri asuu pyynnön vastaanottavassa valtiossa. Jos tietoja on saatavilla rajoitetusti, tällaisesta arvioinnista voitaisiin myös neuvotella pyynnön esittävien ja pyynnön vastaanottavien viranomaisten välillä. Merkitystä voi olla erilaisilla konkreettisilla seikoilla, jotka voisivat osoittaa, että asianomainen henkilö on keskittänyt tai aikoo keskittää tavanomaisen elinpiirinsä tiettyyn jäsenvaltioon. Tällainen perusteltu syy uskoa, että henkilö asuu pyynnön vastaanottavassa valtiossa, voisi olla erityisesti se, että henkilö on rekisteröity vastaanottavassa valtiossa asuvaksi henkilökortin, oleskeluluvan tai viralliseen asuinpaikkarekisteriin merkitsemisen perusteella. Jos henkilöä ei ole rekisteröity pyynnön vastaanottavassa valtiossa, osoituksena asuinpaikasta voisi olla se, että henkilö on ilmaissut aikomuksensa asettua kyseiseen jäsenvaltioon tai on jonkin aikaa kyseisessä jäsenvaltiossa pysyvästi oleskeltuaan luonut siihen siteitä, jotka vastaavat siteitä, jotka syntyvät virallisen asuinpaikan muuttamisesta kyseiseen jäsenvaltioon. Sen määrittämiseksi, onko asianomaisen henkilön ja pyynnön vastaanottavan valtion välillä tietyssä tilanteessa riittäviä siteitä, joiden perusteella voidaan perustellusti olettaa, että henkilö asuu kyseisessä valtiossa, on otettava huomioon erilaisia konkreettisia seikkoja, jotka liittyvät kyseisen henkilön tilanteeseen, kuten hänen oleskelunsa kesto, luonne ja olosuhteet pyynnön vastaanottavassa valtiossa tai hänen perhesiteensä tai taloudelliset siteensä pyynnön vastaanottavaan valtioon. Myös rekisteröity ajoneuvo, puhelinnumero, pankkitili tai se, että henkilö on oleskellut pyynnön vastaanottavassa valtiossa keskeytyksettä, sekä muut konkreettiset seikat voivat olla merkityksellisiä sen määrittämisessä, että on perusteltu syy olettaa, että asianomainen henkilö asuu pyynnön vastaanottavassa valtiossa. Lyhyt vierailu, lomanvietto, esimerkiksi loma-asunnossa, tai vastaava oleskelu pyynnön vastaanottavassa valtiossa ilman muuta olennaista yhteyttä ei saisi olla riittävä peruste olettaa, että henkilö asuu kyseisessä jäsenvaltiossa. Toisaalta vähintään kolmen kuukauden keskeytymätöntä oleskelua olisi useimmissa tapauksissa pidettävä riittävänä asuinpaikan toteutukseksi.
- 27) Rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen voi olla perusteltua myös silloin, kun pyynnön vastaanottavassa valtiossa on vireillä rikosoikeudellinen menettely epäiltyä tai syytettyä vastaan samojen tai muiden tosiseikkojen osalta tai kun pyynnön

vastaanottavassa valtiossa on vireillä rikosoikeudellinen menettely samojen tai toisiinsa liittyvien tosiseikkojen osalta muita henkilöitä vastaan, esimerkiksi tapauksissa, joissa on nostettu syyte rajat ylittäviä rikollisjärjestöjä vastaan, jolloin eri jäsenvaltioissa on voitu nostaa syytteitä eri henkilöitä vastaan. Jos epäilty tai syytetty suorittaa parhaillaan toisesta rikoksesta määrättyä vapaudenmenetyksen käsittävää rangaistusta pyynnön vastaanottavassa valtiossa tai jos hänen on määrä suorittaa siellä tällainen rangaistus, rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen voi olla perusteltua myös sen varmistamiseksi, että tuomittu voi suorittaessaan rangaistusta pyynnön vastaanottavassa valtiossa käyttää oikeuttaan olla läsnä oikeudenkäynnissä, jota varten rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä pyydetään. Lisäksi pyynnön esittävien viranomaisten olisi asianmukaisesti harkittava, voisiko rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen edistää asianomaisen henkilön sopeuttamista yhteiskuntaan siinä tapauksessa, että rangaistus pantaisiin täytäntöön pyynnön vastaanottavassa valtiossa: tätä varten olisi otettava huomioon henkilön siteet pyynnön vastaanottavaan valtioon riippumatta siitä, ovatko ne perhesiteitä vai perustuvatko ne kielellisiin, kulttuurisiin, sosiaalisiin, taloudellisiin tai mihin tahansa muihin seikkoihin.

- 28) Pyyntöä esittävän viranomaisen olisi rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä pyytäessään otettava huomioon mahdollisuudet hankkia todisteita toisista jäsenvaltioista oikeudellisten päätösten vastavuoroista tunnustamista koskevien olemassa olevien välineiden, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/41/EU⁶² ja tarvittaessa keskinäisen oikeusavun avulla, ennen kuin harkitaan rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä pelkästään sillä perusteella, että suurin osa todisteista on pyynnön vastaanottavassa valtiossa.
- 29) Epäillyn tai syytetyn tai uhrin olisi voitava pyytää itseään koskevan rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä toiseen jäsenvaltioon. Tällaisen pyynnön ei kuitenkaan tulisi velvoittaa pyynnön esittävää tai pyynnön vastaanottavaa viranomaista pyytämään rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä tai tosiasiallisesti siirtämään sitä. Jos viranomaiset saavat epäillyn tai syytetyn taikka uhrin tai näiden puolesta toimivan asianajajan esittämän siirtopyynnön perusteella tietää, että vireillä on rinnakkainen rikosoikeudellinen menettely, niillä on velvollisuus neuvotella toistensa kanssa puitepäätöksen 2009/948/YOS mukaisesti.
- 30) Pyyntöä esittävän viranomaisen olisi ilmoitettava epäilylle tai syytetylle suunnitellusta siirrosta mahdollisimman pian ja annettava hänelle sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti mahdollisuus ilmaista mielipiteensä suullisesti tai kirjallisesti, jotta viranomaiset voivat ottaa huomioon hänen oikeutetut etunsa ennen siirtopyynnön esittämistä. Arvioidessaan epäillyn tai syytetyn oikeutettua etua saada tieto suunnitellusta siirrosta pyynnön esittävän viranomaisen olisi esimerkiksi tapauksissa, joissa menettely on tarpeen tärkeän yleisen edun turvaamiseksi, otettava huomioon tarve varmistaa tutkinnan luottamuksellisuus ja riski kyseistä henkilöä koskevan rikosoikeudellisen menettelyn vaarantumisesta esimerkiksi silloin, kun tällainen tieto voisi haitata meneillään olevaa peitetutkintaa tai vahingoittaa vakavasti sen jäsenvaltion kansallista turvallisuutta, jossa rikosoikeudellinen menettely on pantu vireille. Jos pyynnön esittävä viranomainen ei kohtuullisista ponnisteluista huolimatta pysty paikantamaan epäiltyä tai syytettyä, ilmoitusvelvollisuutta olisi sovellettava siitä hetkestä, kun nämä olosuhteet muuttuvat.

⁶² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/41/EU, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä (EUVL L 130, 1.5.2014, s. 1).

- 31) Tätä asetusta sovellettaessa olisi otettava huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2012/29/EU⁶³ säädetyt uhrien oikeudet. Tätä asetusta ei pitäisi tulkita siten, että se estäisi jäsenvaltioita myöntämästä uhreille kansallisen lainsäädännön nojalla laajempia oikeuksia kuin unionin lainsäädännössä säädetään.
- 32) Pyynnön esittävän viranomaisen olisi rikosoikeudellisen menettelyn siirtämis päätöstä tehdessään otettava asianmukaisesti huomioon uhrin oikeutetut edut, mukaan lukien uhrien suojeleminen, ja arvioitava, voisiko rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen estää uhrin tosiasiallisesti käyttämästä oikeuksiaan kyseisessä rikosoikeudenkäynnissä. Tämä koskee esimerkiksi uhrin mahdollisuutta todistaa oikeudenkäynnin aikana pyynnön vastaanottavassa valtiossa, jos se ei ole hänen asuinvaltionsa, ja todistamiseen käytettävissä olevia järjestelyjä. Lisäksi olisi harkittava uhrin mahdollisuutta hankkia todisteita esimerkiksi todistajilta ja asiantuntijoilta ja esittää niitä, hakea vahingonkorvausta tai hyödyntää todistajien suojeleohjelmia pyynnön vastaanottavassa valtiossa. Rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen ei saisi vaarantaa uhrin oikeutta vahingonkorvaukseen. Tämä asetusta ei vaikuta sääntöihin, jotka koskevat uhreille maksettavia vahingonkorvauksia ja omaisuuden palauttamista kansallisissa menettelyissä.
- 33) Aina kun on tarpeen varmistaa, että uhreille pyynnön esittävässä valtiossa tarjottua suojelemaa jatketaan pyynnön vastaanottavassa valtiossa, pyynnön esittävän valtion toimivaltaisten viranomaisten olisi harkittava eurooppalaisen suojelemääräyksen antamista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 606/2013⁶⁴ tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/99/EU⁶⁵ mukaisesti.
- 34) Pyynnön vastaanottavan valtion olisi varmistettava, että aina kun tämän asetuksen soveltaminen vaikuttaa epäiltyjen ja syytettyjen sekä uhrien oikeuksiin haitallisesti, heillä on perusoikeuskirjan 47 artiklan ja kansallisen lainsäädännön nojalla sovellettavien menettelyjen mukaisesti käytettävissään tehokkaat oikeussuojakeinot sellaista päätöstä vastaan, jolla hyväksytään rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen.
- 35) Tämän asetuksen asianmukainen soveltaminen edellyttää pyynnön esittävän ja pyynnön vastaanottavan viranomaisen välistä yhteydenpitoa, minkä vuoksi niitä olisi kannustettava neuvottelemaan toistensa kanssa joko suoraan tai tarvittaessa Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) kautta, aina kun se on tarpeen tämän asetuksen sujuvan ja tehokkaan soveltamisen helpottamiseksi.
- 36) Pyynnön esittävän viranomaisen olisi kuultava pyynnön vastaanottavaa viranomaista ennen rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön esittämistä, erityisesti sen selvittämiseksi, olisiko rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen tehokkaan ja asianmukaisen oikeudenkäytön mukaista ja onko todennäköistä, että pyynnön vastaanottava viranomainen vetoaa johonkin tämän asetuksen mukaiseen hylkäämisperusteeseen.
- 37) Pyynnön esittävän viranomaisen olisi rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön toimittamisen yhteydessä annettava tarkat ja selkeät tiedot pyynnön taustalla olevista

⁶³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelemaa koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäättökseen 2001/220/YOS korvaamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57).

⁶⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 606/2013, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, yksityisoikeuden alalla määrättyjen suojeletoimenpiteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta (EUVL L 181, 29.6.2013, s. 4).

⁶⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/99/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, eurooppalaisesta suojelemääräyksestä (EUVL L 338, 21.12.2011, s. 2).

olosuhteista ja edellytyksistä sekä muut perusteena olevat asiakirjat, jotta pyynnön vastaanottava viranomainen voi tehdä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä tietoon perustuvan päätöksen.

- 38) Pyyntö esittävän viranomaisen olisi voitava peruuttaa pyyntö niin kauan kuin pyynnön vastaanottava viranomainen ei ole tehnyt päätöstä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen hyväksymisestä, esimerkiksi jos se saa tietoonsa muita seikkoja, joiden vuoksi siirto ei enää vaikuta perustellulta.
- 39) Pyyntö vastaanottavan viranomaisen olisi viipymättä ja viimeistään 60 päivän kuluttua rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön vastaanottamisesta ilmoitettava pyynnön esittäville viranomaiselle perustellusta päätöksestään hyväksyä rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen. Erityistapauksissa, joissa pyynnön vastaanottavan viranomaisen ei ole mahdollista noudattaa tätä määräaikaa, esimerkiksi jos se katsoo, että tarvitaan lisätietoja, määräaikaa voidaan pidentää, mutta vain 30 päivällä liiallisten viivästysten välttämiseksi.
- 40) Rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntöä ei tulisi hylätä muilla kuin tässä asetuksessa säädetyillä perusteilla. Jotta rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen voitaisiin hyväksyä, pyynnön vastaanottavassa valtiossa olisi oltava mahdollista nostaa syyte siirrettävän rikosoikeudellisen menettelyn perustana olevien tosiseikkojen perusteella. Pyyntö vastaanottavan viranomaisen ei tulisi hyväksyä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä, jos teko, jonka vuoksi siirtoa pyydetään, ei ole pyynnön vastaanottavassa valtiossa rikos tai jos pyynnön vastaanottavan valtion toimivalta kyseisen rikoksen suhteen perustuisi vain tähän asetukseen. Rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä ei tulisi hyväksyä myöskään silloin kun syytetoimille on pyynnön vastaanottavassa valtiossa muita esteitä. Pyyntö vastaanottavan viranomaisen olisi voitava hylätä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö myös siinä tapauksessa, että epäillyllä tai syytetyllä on pyynnön vastaanottavan valtion lainsäädännön mukainen erioikeus tai vapaus, joka voi koskea esimerkiksi tiettyjä henkilöryhmiä (kuten diplomaatit) tai erikseen suojeltuja suhteita (kuten asianajosalaisuus) tai jos pyynnön vastaanottava viranomainen katsoo, että siirtäminen ei ole perusteltua tehokkaan ja asianmukaisen oikeudenkäytön kannalta, esimerkiksi siksi, että mikään rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön esittämistä koskevista perusteista ei täyty, tai että siirtopyyntöä koskeva todistus on puutteellinen tai pyynnön esittävä viranomainen on täyttänyt sen virheellisesti, niin että pyynnön vastaanottava viranomainen ei voi saada tarvittavia tietoja rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön arvioimiseksi.
- 41) *Ne bis in idem* -periaate, sellaisena kuin se vahvistetaan Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen⁶⁶ 54–58 artiklassa ja perusoikeuskirjan 50 artiklassa ja sellaisena kuin Euroopan unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut, on rikosoikeuden perusperiaate, jonka mukaan ketään ei saa tutkia tai rangaista rikosoikeudenkäynnissä uudelleen rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi. Vastaanottavan viranomaisen olisi sen vuoksi hylättävä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö, jos menettelyn vastaanottaminen olisi mainitun periaatteen vastaista.
- 42) Ennen kuin pyynnön vastaanottava viranomainen päättää olla hyväksymättä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntöä minkä tahansa hylkäämisperusteen

⁶⁶ Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus (EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19).

nojalla, sen olisi kuultava pyynnön esittävää viranomaista tarvittavien lisätietojen saamiseksi.

- 43) Kun pyynnön vastaanottava viranomainen hyväksyy rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen, pyynnön esittävässä valtiossa aloitettu rikosoikeudellinen menettely olisi keskeytettävä tai lopetettava, jotta vältetään päällekkäiset toimenpiteet pyynnön esittävässä ja pyynnön vastaanottavassa valtiossa. Tämä ei saisi vaikuttaa tutkintaan tai muihin prosessitoimiin, jotka voivat olla tarpeen vastavuoroisen tunnustamisen välineisiin perustuvien päätösten täytäntöönpanemiseksi tai siirron kohteena olevaan menettelyyn liittyvien keskinäistä oikeusapua koskevien pyyntöjen noudattamiseksi. Ilmaisia ”tutkintatoimet tai muut prosessitoimet” olisi tulkittava laajasti, niin että se kattaa paitsi kaikki todisteiden hankkimiseen liittyvät toimet myös kaikki tutkintavankeutta tai muita välitoimenpiteitä koskevat prosessitoimet. Jotta vältettäisiin menettelyn riitauttaminen haitantekotarkoituksessa ja varmistettaisiin, että rikosoikeudellinen menettely ei keskeydy pitkäksi ajaksi siinä tapauksessa, että pyynnön vastaanottavassa valtiossa vedotaan oikeussuojakeinoon, jolla on lykkäävä vaikutus, rikosoikeudellista menettelyä ei pitäisi keskeyttää eikä lopettaa pyynnön esittävässä valtiossa ennen kuin oikeussuojakeinosta on tehty päätös pyynnön vastaanottavassa valtiossa.
- 44) Tätä asetusta ei tulisi pitää oikeusperustana henkilön pidättämiselle tarkoituksena siirtää hänet fyysisesti pyynnön vastaanottavaan valtioon, jotta tämä voisi aloittaa rikosoikeudellisen menettelyn häntä vastaan.
- 45) Pyyntöön vastaanottavan viranomaisen olisi ilmoitettava pyynnön esittävälle viranomaiselle kirjallisesti päätöksestä, joka pyynnön vastaanottavassa valtiossa on annettu rikosoikeudellisen menettelyn päätteeksi. Puitepäätöksessä 2009/948/YOS asetetaan vastaava velvoite silloin, kun on päästy sopimukseen menettelyjen keskittämisestä yhteen jäsenvaltioon. Jos pyynnön vastaanottava viranomainen päättää keskeyttää siirtopyynnön taustalla olevia tosiseikkoja koskevan rikosoikeudellisen menettelyn, sen olisi esitettävä myös syyt tällaiseen keskeyttämiseen.
- 46) Jos pyynnön vastaanottava viranomainen päättää keskeyttää siirtopyynnön taustalla olevia tosiseikkoja koskevan rikosoikeudellisen menettelyn, pyynnön esittävä viranomainen voi jatkaa rikosoikeudellista menettelyä tai aloittaa sen uudelleen edellyttäen, että tämä ei johda *ne bis in idem* -periaatteen loukkaamiseen, eli siinä tapauksessa, että mainittu päätös ei lopullisesti estä uusia syytetoimia pyynnön vastaanottavan valtion lainsäädännön nojalla eikä näin ollen estä samojen tekojen jatkokäsittelyä pyynnön esittävässä valtiossa. Uhrin olisi voitava panna rikosoikeudellinen menettely vireille tai pyytää sen jatkamista pyynnön esittävässä valtiossa kyseisen valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, edellyttäen että tämä ei johda *ne bis in idem* -periaatteen loukkaamiseen.
- 47) Kun rikosoikeudellinen menettely on siirretty tämän asetuksen mukaisesti, pyynnön vastaanottavan viranomaisen olisi sovellettava asiaankuuluvaa kansallista lainsäädäntöään ja menettelyjään. Mitään tässä asetuksessa ei pitäisi tulkita siten, että sillä puututtaisiin kansallisessa lainsäädännössä säädettyyn syyttäjän harkintavaltaan.
- 48) Pyyntöön vastaanottavan valtion olisi määritettävä kyseisestä rikoksesta määrättävä rangaistus sovellettavan kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Jos rikos on tehty pyynnön esittävän valtion alueella, pyynnön vastaanottava viranomainen voi rangaistusta määrittäessään ottaa huomioon pyynnön esittävän valtion lainsäädännössä säädetyn enimmäisrangaistuksen edellyttäen, että tämä on syytetyn edun ja pyynnön vastaanottavan valtion lainsäädännön mukaista. Tämä olisi otettava huomioon

tilanteissa, joissa rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen johtaisi siihen, että pyynnön vastaanottavassa valtiossa sovellettaisiin ankarampaa rangaistusta kuin samasta rikoksesta on säädetty pyynnön esittävässä valtiossa; tarkoituksena on varmistaa tietty oikeusvarmuus ja sovellettavan lain ennakoitavuus asianomaisten epäiltyjen tai syytettyjen kannalta. Pynnön esittävän valtion lainsäädännössä säädetty enimmäisrangaistus olisi otettava huomioon aina kun pyynnön vastaanottavan valtion toimivalta perustuu yksinomaan tähän asetukseen.

- 49) Jäsenvaltioiden ei tulisi voida vaatia toisiltaan korvausta tämän asetuksen soveltamisesta aiheutuvista kustannuksista. Jos pyynnön esittäville valtiolle on kuitenkin aiheutunut suuria tai poikkeuksellisia kustannuksia, jotka liittyvät pyynnön vastaanottavalle valtiolle siirrettävän asiakirja-aineiston asiakirjojen kääntämiseen, pyynnön vastaanottavan viranomaisen olisi otettava harkittavaksi pyynnön esittävän viranomaisen ehdotus kustannusten jakamisesta.
- 50) Kaikille unionin virallisille kielille käännetyn vakioimuotoisen todistuksen käyttö helpottaisi pyynnön esittävien ja pyynnön vastaanottavien viranomaisten välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa ja antaisi niille mahdollisuuden tehdä siirtopyyntöä koskeva päätös nopeammin ja tehokkaammin. Se myös vähentää käännskustannuksia ja parantaa pyyntöjen laatua.
- 51) Todistukseen olisi merkittävä ainoastaan ne henkilötiedot, jotka ovat tarpeen pyynnön vastaanottavan viranomaisen pyyntöä koskevan päätöksen helpottamiseksi. Todistuksessa olisi mainittava eri henkilötietoryhmät, kuten se, onko asianomainen henkilö epäilty, syytetty vai uhri, sekä kutakin ryhmää koskevat erilliset kentät.
- 52) Jotta rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntöön käytettävää todistusta voitaisiin tarvittaessa parantaa tehokkaasti, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan tämän asetuksen liitettä. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa⁶⁷ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- 53) Jotta voidaan varmistaa käsiteltäviin asioihin liittyvien tietojen nopea, suora, yhteentoimiva, luotettava ja turvallinen vaihto, tämän asetuksen mukainen viestintä pyynnön esittävän ja pyynnön vastaanottavan viranomaisen välillä ja keskusviranomaisten myötävaikutuksella, jos jäsenvaltio on nimennyt keskusviranomaisen, sekä Eurojustin kanssa olisi pääsääntöisesti toteutettava asetuksessa (EU) .../... [digitalisointiasetus]⁶⁸ tarkoitetun hajautetun tietojärjestelmän kautta. Hajautettua tietojärjestelmää olisi käytettävä pääsääntöisesti etenkin todistuksen ja muiden asiaankuuluvien tietojen ja asiakirjojen vaihtoon sekä kaikkeen muuhun tämän asetuksen mukaiseen viranomaisten väliseen viestintään. Tapauksissa,

⁶⁷ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 13.

⁶⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) [...] oikeudellisen yhteistyön digitalisoinnista ja oikeussuojasta rajatylittävissä siviili-, kaupp- ja rikosoikeudellisissa asioissa ja tiettyjen säädösten muuttamisesta oikeudellisen yhteistyön alalla (EUVL L ...).

joissa sovelletaan yhtä tai useampaa asetuksessa (EU) .../... [digitalisointiasetus] mainituista poikkeuksista ja erityisesti jos hajautetun tietojärjestelmän käyttö ei ole mahdollista tai asianmukaista, voidaan käyttää myös muita kyseisessä asetuksessa tarkoitettuja viestintäkeinoja.

- 54) Jäsenvaltiot voisivat käyttää kansallisen tietojärjestelmän sijaan komission kehittämää ohjelmistoa (viitesovellus). Tämän viitesovelluksen olisi perustuttava moduuleihin, mikä tarkoittaa, että ohjelmisto pakataan ja toimitetaan erillään e-CODEX-komponenteista, joilla se yhdistetään hajautettuun tietojärjestelmään. Moduulirakenteen ansiosta jäsenvaltioiden olisi voitava käyttää uudelleen tai lujittaa olemassa olevia kansallisia oikeudellisen viestinnän infrastruktuureitaan rajat ylittävää käyttöä varten.
- 55) Komission olisi vastattava tämän viitesovelluksen luomisesta, ylläpidosta ja kehittämisestä. Komission olisi suunniteltava ja kehitettävä viitesovellus ja ylläpidettävä sitä niin, että rekisterinpitäjät voivat varmistaa, että noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksissa (EU) 2018/1725⁶⁹ ja (EU) 2016/679⁷⁰ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/680⁷¹ vahvistettuja tietosuojavaatimuksia ja -periaatteita, erityisesti sisäänrakennettua ja oletusarvoista tietosuojaa sekä kyberturvallisuuden korkeaa tasoa koskevia velvoitteita. Viitesovelluksen olisi myös sisällettävä asianmukaiset tekniset toimenpiteet ja mahdollistettava tarvittavat organisatoriset toimenpiteet asiakirjojen tiedoksi antamiseen liittyvän tietojenvaihdon asianmukaisen turvallisuus- ja yhteentoimivuustason varmistamiseksi, ottaen huomioon että tietojenvaihto voi koskea erityisiä tietoryhmiä. Komissio ei käsittele henkilötietoja tämän viitesovelluksen luomisen, ylläpidon ja kehittämisen yhteydessä.
- 56) Komission taustajärjestelmäksi kehittämällä viitesovelluksella olisi kerättävä ohjelman avulla seurantaa varten tarvittavat tilastotiedot, ja tällaiset tiedot olisi toimitettava komissiolle. Jos jäsenvaltiot päättävät käyttää kansallista tietojärjestelmää komission kehittämän viitesovelluksen sijaan, kyseinen järjestelmä voitaisiin varustaa ohjelmalla kyseisten tietojen keräämiseksi, ja tässä tapauksessa kyseiset tiedot olisi toimitettava komissiolle. E-CODEX-liittimessä voisi myös olla toiminto, joka mahdollistaa merkityksellisten tilastotietojen hakemisen.
- 57) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovalta hajautetun tietojärjestelmän perustamista varten.

⁶⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁷⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁷¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁷² mukaisesti.

- 58) Tämän asetuksen olisi muodostettava oikeusperusta henkilötietojen vaihdolle jäsenvaltioiden välillä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä varten direktiivin (EU) 2016/680 8 artiklan ja 10 artiklan a alakohdan mukaisesti. Pyynnön esittävän ja pyynnön vastaanottavan viranomaisen suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn olisi kuitenkin muiden näkökohtien osalta, kuten pyynnön esittävän viranomaisen vastaanottamien henkilötietojen säilyttämisaian osalta, sovellettava direktiivin (EU) 2016/680 nojalla annettua jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä. Kyseisen direktiivin mukaisessa henkilötietojen käsittelyssä rekisterinpitäjänä olisi pidettävä pyynnön esittävää ja pyynnön vastaanottavaa viranomaista. Keskusviranomaiset antavat hallinnollista tukea pyynnön esittäville ja pyynnön vastaanottaville viranomaisille, ja niitä olisi pidettävä asianomaisen rekisterinpitäjän henkilötietojen käsittelijöinä siltä osin kuin ne käsittelevät henkilötietoja kyseisten rekisterinpitäjien puolesta. Eurojustin suorittaman henkilötietojen käsittelyn osalta tämän asetuksen yhteydessä olisi sovellettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/1725, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1727⁷³ erityisten tietosuojasääntöjen soveltamista.
- 59) Koska jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on rikosoikeudellisten menettelyjen siirtäminen, vaan se voidaan sen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
- 60) [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on [...] päivätyllä kirjeellä] ilmoittanut haluavansa osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.] TAI [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]
- 61) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

⁷² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁷³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1727, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virastosta (Eurojust) ja neuvoston päätöksen 2002/187/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta, PE/37/2018/REV/1 (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 138).

- 62) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725⁷⁴ 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut lausuntonsa [...],

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 luku

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä jäsenvaltiosta toiseen tehokkaan ja asianmukaisen oikeudenkäytön parantamiseksi yhteisellä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella.
2. Asetusta sovelletaan siitä alkaen, kun henkilö todetaan epäillyksi, kaikkiin tapauksiin, joissa rikosoikeudellinen menettely siirretään unionissa.
3. Tämä asetus ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja oikeusperiaatteita.

2 artikla

Määritelmät

Tätä asetusta sovellettaessa tarkoitetaan

- 1) 'pyynnön esittävällä valtiolla' jäsenvaltiota, joka esittää rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön;
- 2) 'pyynnön vastaanottavalla valtiolla' jäsenvaltiota, jolle rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö välitetään, jotta se ottaisi rikosoikeudellisen menettelyn hoitaakseen;
- 3) 'pyynnön esittävällä viranomaisella'
 - a) kyseessä olevassa asiassa toimivaltaista tuomaria, tuomioistuinta, tutkintatuomaria tai yleistä syyttäjää; tai
 - b) mitä tahansa muuta pynnön esittävän valtion toimivaltaiseksi nimeämää toimivaltaista viranomaista, joka kyseessä olevassa tapauksessa toimii tutkintaviranomaisena rikosoikeudellisessa menettelyssä ja jolla on kansallisen lainsäädännön mukaisesti toimivalta pyytää rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä. Ennen kuin rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö toimitetaan pynnön vastaanottavalle viranomaiselle, pynnön esittävän valtion tuomarin, tuomioistuimen, tutkintatuomarin tai yleisen syyttäjän on lisäksi validoitava pyyntö tutkittuaan ensin, että se täyttää tällaisen pynnön esittämiseksi tässä asetuksessa asetetut edellytykset. Jos tuomari, tuomioistuin, tutkintatuomari tai yleinen syyttäjä on validoinut rikosoikeudellisen

⁷⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

menettelyn siirtämispyynnön, myös kyseistä viranomaista voidaan pitää pyynnön esittävänä viranomaisena pyynnön toimittamista varten;

- 4) 'pyynnön vastaanottavalla viranomaisella' tuomaria, tuomioistuinta, tutkintatuomaria tai yleistä syyttäjää, jolla on toimivalta tehdä päätös siitä, hyväksytäänkö rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen 12 artiklan mukaisesti, ja toteuttaa kansallisen lainsäädäntönsä mukaiset toimenpiteet;
- 5) 'hajautetulla tietojärjestelmällä' asetuksen (EU) .../... [digitalisointiasetus] 2 artiklan 4 kohdassa määriteltyä tietojärjestelmää;
- 6) 'uhrilla' direktiivin 2012/29/EU 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltyä uhria.

3 artikla Toimivalta

1. Tätä asetusta sovellettaessa pyynnön vastaanottavalla valtiolla on toimivalta kaikkien sellaisten rikosten osalta, joihin sovelletaan pyynnön esittävän valtion lakia, tilanteissa, joissa
 - a) se kieltäytyy puitepäätöksen 2002/584/YOS 4 artiklan 7 kohdan b alakohdan perusteella luovuttamasta pyynnön vastaanottavassa valtiossa olevaa epäiltyä tai syytettyä, joka on sen kansalainen tai asuu siellä;
 - b) se kieltäytyy luovuttamasta eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevaa, pyynnön vastaanottavassa valtiossa olevaa epäiltyä tai syytettyä, joka on sen kansalainen tai asuu siellä, koska se katsoo, että poikkeuksellisissa tilanteissa on tiettyjen konkreettisten seikkojen vuoksi perusteltu syy uskoa, että luovuttaminen johtaisi asian erityisissä olosuhteissa jonkin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa ja perusoikeuskirjassa vahvistetun perusoikeuden ilmeiseen loukkaamiseen;
 - c) suurin osa rikoksen vaikutuksista tai merkittävä osa vahingosta, joka on osa rikoksen tunnusmerkistöä, on tapahtunut pyynnön vastaanottavan valtion alueella;
 - d) pyynnön vastaanottavassa valtiossa on käynnissä muita tosiseikkoja koskeva rikosoikeudellinen menettely epäiltyä tai syytettyä vastaan ja epäilty tai syytetty on pyynnön vastaanottavan valtion kansalainen tai asuu siellä;
 - e) pyynnön vastaanottavassa valtiossa on käynnissä samoja tai osittain samoja tosiseikkoja koskeva rikosoikeudellinen menettely muita henkilöitä vastaan ja siirrettävän rikosoikeudellisen menettelyn kohteena oleva epäilty tai syytetty on pyynnön vastaanottavan valtion kansalainen tai asuu siellä.
2. Jäsenvaltio voi käyttää toimivaltaa, joka sillä on yksinomaan 1 kohdan nojalla, ainoastaan rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön nojalla.

4 artikla

Rikosoikeudellisesta menettelystä luopuminen, sen keskeyttäminen tai lopettaminen

Jäsenvaltio, jolla on kansallisen lainsäädäntönsä nojalla toimivalta nostaa syyte rikoksesta, voi tämän asetuksen soveltamiseksi luopua rikosoikeudellisesta menettelystä epäiltyä tai syytettyä vastaan tai keskeyttää tai lopettaa sen, jotta mainittua rikosta koskeva rikosoikeudellinen menettely voidaan siirtää mainitun rikoksen osalta pyynnön vastaanottavaan jäsenvaltioon.

LUKU 2

RIKOSOIKEUDELLISEN MENETTELYN SIIRTÄMINEN

5 artikla

Menettelyn siirtämispyynnön perusteet

1. Rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö voidaan esittää vain siinä tapauksessa, että pyynnön esittävä viranomainen katsoo, että tehokasta ja asianmukaista oikeudenkäyttöä koskeva tavoite voitaisiin saavuttaa paremmin toteuttamalla asianomainen rikosoikeudellinen menettely toisessa jäsenvaltiossa.
2. Pyyntöä esittävän viranomaisen on otettava huomioon erityisesti seuraavat perusteet:
 - a) rikos on tehty kokonaan tai osittain pyynnön vastaanottavan valtion alueella tai suurin osa rikoksen vaikutuksista tai huomattava osa sen aiheuttamasta vahingosta ilmenee pyynnön vastaanottavan valtion alueella;
 - b) epäilty tai syytetty on pyynnön vastaanottavan valtion kansalainen tai asuu siellä;
 - c) epäilty tai syytetty on pyynnön vastaanottavassa valtiossa, joka kieltäytyy luovuttamasta häntä pyynnön esittävään valtioon puitepäätöksen 2002/584/YOS 4 artiklan 2 kohdan tai sen 4 artiklan 3 kohdan perusteella eikä kieltäytyminen perustu samasta rikoksesta annettuun lainvoimaiseen tuomioon, joka estää uuden rikosoikeudellisen menettelyn, tai mainitun puitepäätöksen 4 artiklan 7 kohdan perusteella;
 - d) epäilty tai syytetty, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys, on pyynnön vastaanottavassa valtiossa, joka kieltäytyy luovuttamasta häntä, koska se katsoo, että poikkeuksellisissa tilanteissa on tiettyjen konkreettisten seikkojen vuoksi perusteltu syy uskoa, että luovuttaminen johtaisi asian erityisissä olosuhteissa jonkin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa ja perusoikeuskirjassa vahvistetun perusoikeuden ilmeiseen loukkaamiseen;
 - e) suurin osa tutkinnan kannalta merkityksellisistä todisteista sijaitsee pyynnön vastaanottavassa valtiossa tai suurin osa todistajista asuu siellä;
 - f) pyynnön vastaanottavassa valtiossa on käynnissä samoja tai muita tosiseikkoja koskeva rikosoikeudellinen menettely epäiltyä tai syytettyä vastaan;
 - g) pyynnön vastaanottavassa valtiossa on käynnissä samoja tosiseikkoja koskeva tai samoihin tosiseikkoihin liittyvä rikosoikeudellinen menettely muita henkilöitä vastaan;
 - h) epäilty tai syytetty suorittaa parhaillaan pyynnön vastaanottavassa valtiossa vapaudenmenetyksen käsittävää rangaistusta tai hänen on määrä suorittaa siellä tällainen rangaistus;
 - i) tuomion täytäntöönpano pyynnön vastaanottavassa valtiossa on omiaan parantamaan tuomitun mahdollisuuksia sopeutua yhteiskuntaan tai on muita syitä, joiden vuoksi on asianmukaisempaa panna tuomio täytäntöön kyseisessä valtiossa;

- j) uhrien enemmistö on pyynnön vastaanottavan valtion kansalaisia tai asuu siellä.
3. Myös epäilty tai syytetty tai uhrien enemmistö tai näiden puolesta toimiva asianajaja voi pyytää pyynnön esittävän valtion tai pyynnön vastaanottavan valtion toimivaltaisia viranomaisia aloittamaan menettelyn rikosoikeudellisen menettelyn siirtämiseksi tämän asetuksen nojalla. Tämän kohdan nojalla esitetyt pyynnot eivät kuitenkaan velvoita kumpaakaan valtiota esittämään tällaista pyyntöä tai siirtämään rikosoikeudellista menettelyä vastaanottavalle valtiolle.

6 artikla

Epäillyn tai syytetyn oikeudet

1. Pynnön esittävän viranomaisen on ennen rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön esittämistä otettava sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti huomioon epäillyn tai syytetyn oikeudet edut ja varmistettava, että hänen unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisia prosessuaalisia oikeuksiaan kunnioitetaan.
2. Edellyttäen, että tutkinnan luottamuksellisuus ei sen vuoksi vaarannu, epäillylle tai syytetylle on sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti ilmoitettava suunnitellusta rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä kielellä, jota hän ymmärtää, ja hänelle on annettava mahdollisuus ilmaista mielipiteensä suullisesti tai kirjallisesti, paitsi jos häntä ei voida paikantaa pyynnön esittävän viranomaisen kohtuullisista ponnisteluista huolimatta. Epäillyn tai syytetyn lailliselle edustajalle on annettava mahdollisuus ilmaista mielipiteensä, jos pyynnön esittävä viranomainen katsoo tämän tarpeelliseksi epäillyn tai syytetyn iän taikka hänen fyysisen tai henkisen tilansa vuoksi. Jos rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö perustuu epäillyn tai syytetyn 5 artiklan 3 kohdan nojalla esittämään pyyntöön, tällaista pyynnön esittävän epäillyn tai syytetyn kuulemista ei vaadita.
3. Pynnön esittävän viranomaisen on otettava 2 kohdassa tarkoitettu epäillyn tai syytetyn mielipide huomioon päättäessään, pyytääkö se rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä.
4. Jos pyynnön vastaanottava viranomainen on tehnyt 12 artiklan 1 kohdan mukaisen päätöksen, pyynnön esittävän viranomaisen on, edellyttäen että tutkinnan luottamuksellisuus ei sen vuoksi vaarannu, välittömästi ilmoitettava epäillylle tai syytetylle kielellä, jota tämä ymmärtää, rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön esittämisestä ja siitä, että pyynnön vastaanottava viranomainen on sittemmin hyväksynyt tai hylännyt siirtämispyynnön, paitsi jos kyseistä henkilöä ei voida paikantaa pyynnön esittävän viranomaisen kohtuullisista ponnisteluista huolimatta. Jos pyynnön vastaanottava viranomainen on tehnyt päätöksen rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen hyväksymisestä, epäillylle tai syytetylle on ilmoitettava myös hänen oikeudestaan oikeussuojakeinoihin pyynnön vastaanottavassa valtiossa, mukaan lukien tällaisen oikeussuojakeinon käyttämisen määräajat.

7 artikla

Uhrin oikeudet

1. Pynnön esittävän viranomaisen on ennen rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön esittämistä otettava sovellettavan kansallisen lainsäädännön

mukaisesti huomioon uhrin oikeutetut edut ja varmistettava, että hänen unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisia prosessuaalisia oikeuksiaan kunnioitetaan.

2. Edellyttäen, että tutkinnan luottamuksellisuus ei sen vuoksi vaarannu, uhrille on sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti ilmoitettava suunnitellusta rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä kielellä, jota hän ymmärtää, ja hänelle on annettava mahdollisuus ilmaista mielipiteensä suullisesti tai kirjallisesti. Tämä tilaisuus on annettava hänen lailliselle edustajalleen, jos pyynnön esittävä viranomainen katsoo tämän tarpeelliseksi uhrin iän taikka hänen fyysisen tai henkisen tilansa vuoksi.
3. Pynnön esittävän viranomaisen on otettava 2 kohdassa tarkoitettu uhrin mielipide huomioon päättäessään, pyytääkö se rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä.
4. Jos pynnön vastaanottava viranomainen on tehnyt 12 artiklan 1 kohdan mukaisen päätöksen, pynnön esittävän viranomaisen on, edellyttäen että tutkinnan luottamuksellisuus ei sen vuoksi vaarannu, välittömästi ilmoitettava vastaanottavassa valtiossa asuvalle uhrille kielellä, jota tämä ymmärtää, rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön esittämisestä ja siitä, että pynnön vastaanottava viranomainen on sittemmin hyväksynyt tai hylännyt siirtämisen. Jos pynnön vastaanottava viranomainen on hyväksynyt rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen, uhrille on ilmoitettava myös hänen oikeudestaan oikeussuojakeinoihin pynnön vastaanottavassa valtiossa, mukaan lukien tällaisen oikeussuojakeinon käyttämisen määräajat.

8 artikla

Oikeus oikeussuojakeinoihin

1. Epäillyillä, syytetyillä ja uhreilla on oltava oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin pynnön vastaanottavassa valtiossa rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen hyväksymispäätöstä vastaan.
2. Oikeutta oikeussuojakeinoihin on käytettävä pynnön vastaanottavan valtion tuomioistuimessa kyseisen valtion lainsäädännön mukaisesti.
3. Määräaika oikeussuojakeinon käyttämiselle saa olla enintään 20 päivää 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päätöstä koskevan tiedon vastaanottamisesta.
4. Jos rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö esitetään sen jälkeen kun epäiltyä tai syytettyä vastaan on nostettu syyte, vetoamisella oikeussuojakeinoon rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen hyväksymispäätöstä vastaan on lykkäävä vaikutus.
5. Pynnön vastaanottavan viranomaisen on ilmoitettava pynnön esittäville viranomaiselle tämän artiklan nojalla tapahtuvasta oikeussuojakeinojen käytöstä.

9 artikla

Menettely rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä pyydettyäessä

1. Rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö on laadittava käyttäen liitteessä olevaa vakiomuotoista todistusta. Pynnön esittävän viranomaisen on allekirjoitettava todistus ja varmennettava sen sisällön oikeellisuus ja asianmukaisuus.
2. Rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö on perusteltava asianmukaisesti, ja siinä on oltava erityisesti seuraavat tiedot:
 - a) pynnön esittävän viranomaisen tiedot;

- b) rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olevan rikoksen kuvaus ja sovellettavat pyynnön esittävän valtion rikosoikeuden säännökset;
 - c) syyt, joiden vuoksi siirto on tarpeen ja tarkoituksenmukainen, ja erityisesti, mitä 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista perusteista sovelletaan;
 - d) epäilyistä tai syytetystä ja uhrista saatavilla olevat tarvittavat tiedot;
 - e) arvio rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen vaikutuksista epäillyn tai syytetyn ja uhrin oikeuksiin;
 - f) tiedot pyynnön esittävässä valtiossa toteutetuista rikosoikeudelliseen menettelyyn vaikuttavista prosessitoimista tai -toimenpiteistä;
 - g) mahdolliset direktiivin (EU) 2016/680 9 artiklan 3 kohdan mukaiset henkilötietojen käsittelyä koskevat erityisedellytykset.
3. Jos epäilty tai syytetty on esittänyt mielipiteensä 6 artiklan 2 kohdan nojalla tai jos uhri on esittänyt mielipiteensä 7 artiklan 2 kohdan nojalla, se toimitetaan pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle yhdessä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön kanssa. Jos epäilty tai syytetty tai uhri on esittänyt mielipiteensä suullisesti, pyynnön esittävän viranomaisen on varmistettava, että mielipide on kirjallisena pyynnön vastaanottavan viranomaisen saatavilla.
4. Rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntöön on tarvittaessa liitettävä kaikki asiaankuuluvat lisätiedot ja asiakirjat.
5. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu täytetty todistus ja, jos pyynnön vastaanottavan viranomaisen kanssa niin sovitaan, muut rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntöön liitettävät kirjalliset tiedot käännetään jollekin pyynnön vastaanottavan valtion viralliselle kielelle tai muulle kielelle, jonka pyynnön vastaanottava valtio hyväksyy 30 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti.
6. Pynnön esittävän viranomaisen on toimitettava rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle joko suoraan tai tarvittaessa 18 artiklassa tarkoitetun keskusviranomaisen avustuksella. Pynnön esittävän ja pyynnön vastaanottavan viranomaisen on hoidettava kaikki muu virallinen viestintä joko suoraan tai tapauksen mukaan 18 artiklassa tarkoitetun keskusviranomaisen avustuksella.
7. Jos pyynnön vastaanottava viranomainen ei ole pyynnön esittävän viranomaisen tiedossa, viimeksi mainitun on suoritettava kaikki tarpeelliset tiedustelut, myös Euroopan oikeudellisen verkoston yhteyspisteiden välityksellä, selvittääkseen, millä viranomaisella on toimivalta tehdä päätös 12 artiklan nojalla.
8. Jos pyynnön on vastaanottanut sellainen vastaanottavan valtion viranomainen, jolla ei ole toimivaltaa tehdä päätöstä 12 artiklan nojalla, sen on ilman aiheetonta viivytystä toimitettava pyyntö saman jäsenvaltion toimivaltaiselle vastaanottavalle viranomaiselle ja ilmoitettava asiasta pyynnön esittäville viranomaiselle.

10 artikla

Tiedot, jotka pyynnön esittävän viranomaisen on toimitettava

Pynnön esittävän viranomaisen on ilmoitettava pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle ilman aiheetonta viivytystä kaikista rikosoikeudelliseen menettelyyn vaikuttavista prosessitoimista tai -toimenpiteistä, jotka pyynnön esittävässä valtiossa on toteutettu pyynnön toimittamisen jälkeen. Ilmoitukseen on liitettävä kaikki asiaa koskevat asiakirjat.

11 artikla
Pyynnön peruuttaminen

Pyynnön esittävä viranomainen voi peruuttaa rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön milloin tahansa ennen kuin se on saanut pyynnön vastaanottavalta viranomaiselta 12 artiklan mukaisen päätöksen hyväksyä rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen.

12 artikla
Vastaanottavan viranomaisen päätös

1. Pyynnön vastaanottavan viranomaisen on tehtävä perusteltu päätös siitä, hyväksyykö se rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen, ja päätettävä kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, mitä toimenpiteitä se toteuttaa tämän vuoksi.
2. Jos pyynnön vastaanottava viranomainen katsoo, että pyynnön esittävän viranomaisen toimittamat tiedot eivät ole riittäviä, jotta se voisi päättää, hyväksyykö se rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen, se voi pyytää tarpeellisiksi katsomiaan lisätietoja.
3. Jos pyynnön vastaanottava viranomainen päättää hylätä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön 13 artiklan nojalla, sen on ilmoitettava pyynnön esittäville viranomaiselle tällaisen hylkäämisen syyt. Epäillylle tai syytetylle on ilmoitettava asiasta 6 artiklan 4 kohdan ja uhrille 7 artiklan 4 kohdan mukaisesti.
4. Jos pyynnön vastaanottava viranomainen on hyväksynyt rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen, sen on ilmoitettava pyynnön esittäville viranomaiselle rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen hyväksymispäätöksen riitauttamiseksi käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista, mukaan lukien näiden oikeussuojakeinojen käyttöä koskevat vaatimukset ja määräajat. Epäillylle tai syytetylle on ilmoitettava asiasta 6 artiklan 4 kohdan ja uhrille 7 artiklan 4 kohdan mukaisesti.
5. Kun pyynnön vastaanottava viranomainen on hyväksynyt rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen, pyynnön esittävän viranomaisen on viipymättä toimitettava sille alkuperäinen asiakirja-aineisto tai sen asiaankuuluvat osat tai niiden oikeaksi todistetut jäljennökset sekä niiden käännös jollekin pyynnön vastaanottavan valtion viralliselle kielelle tai muulle kielelle, jonka pyynnön vastaanottava valtio hyväksyy 30 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. Pyynnön esittävä ja pyynnön vastaanottava viranomainen voivat tarvittaessa neuvotella keskenään määrittääkseen tarvittavat asiakirjat tai asiakirjojen osat, jotka on toimitettava ja käännettävä.

13 artikla
Hylkäämisperusteet

1. Pyynnön vastaanottavan viranomaisen on hylättävä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö kokonaan tai osittain, jos pyynnön vastaanottavan valtion kansallisen lainsäädännön nojalla ei ole mahdollista panna vireille rikosoikeudellista menettelyä epäiltyä tai syytettyä vastaan rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön taustalla olevien tosiseikkojen perusteella yhdessä tai useammassa seuraavista tilanteista:
 - a) pyyntö liittyy tekoon, joka ei ole vastaanottavan valtion lainsäädännön mukaan rikos;
 - b) rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen olisi *ne bis in idem* -periaatteen vastaista;

- c) epäiltyä tai syytettyä ei voida hänen ikänsä vuoksi asettaa rikosoikeudelliseen vastuuseen kyseisestä rikoksesta;
 - d) syyte on pyynnön vastaanottavan valtion lainsäädännön mukaan vanhentunut tai jos edellytykset syytteeseenpanolle pyynnön vastaanottavassa valtiossa eivät täyty;
 - e) kyseisestä rikoksesta on vastaanottavan valtion lainsäädännön nojalla annettu yleinen armahdus;
 - f) pyynnön vastaanottavalla valtiolla ei ole toimivaltaa kyseisen rikoksen osalta. Tällainen toimivalta voi perustua myös 3 artiklaan.
2. Pynnön vastaanottava viranomais voi hylätä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön kokonaan tai osittain, jos on olemassa yksi tai useampi seuraavista perusteista:
- a) vastaanottavan valtion lainsäädännön mukaan on olemassa erioikeus tai vapaus, jonka vuoksi toimiin ei voida ryhtyä;
 - b) pyynnön vastaanottava viranomais katsoo, että rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen ei ole tehokkaan ja asianmukaisen oikeudenkäytön mukaista;
 - c) rikosta ei ole tehty kokonaan tai osittain pyynnön vastaanottavan valtion alueella, suurin osa rikoksen vaikutuksista tai huomattava osa sen aiheuttamasta vahingosta ei ilmene pyynnön vastaanottavan valtion alueella eikä epäilty tai syytetty ole kyseisen valtion kansalainen eikä asu siellä;
 - d) edellä 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu todistus on puutteellinen tai ilmeisen virheellinen eikä sitä ole täydennetty tai oikaistu 3 kohdassa tarkoitetun kuulemisen jälkeen.
3. Ennen kuin pyynnön vastaanottava viranomais päättää hylätä rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön kokonaan tai osittain, sen on kaikissa 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa kuultava pyynnön esittävää viranomaista ja tarvittaessa pyydettävä sitä toimittamaan tarvittavat tiedot viipymättä.
4. Jos jollakin vastaanottavan valtion viranomaisella on 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu tilanteessa toimivalta poistaa kyseinen erioikeus tai vapaus, vastaanottavan viranomaisen on pyydettävä kyseistä viranomaista käyttämään tuota toimivaltaa välittömästi. Jos toimivalta poistaa erioikeus tai vapaus kuuluu toisen valtion viranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle, pyynnön vastaanottavan viranomaisen on pyydettävä kyseistä viranomaista käyttämään tuota toimivaltaa.

14 artikla *Määräajat*

1. Pynnön vastaanottavan viranomaisen on ilmoitettava viipymättä ja viimeistään 60 päivän kuluttua rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön vastaanottamisesta pyynnön esittävälle viranomaiselle perustellusta päätöksestään hyväksyä rikosoikeudellisen menettelyn siirtäminen.
2. Jos pyynnön vastaanottava viranomais ei jossakin tapauksessa pysty noudattamaan 1 kohdassa säädettyä määräaikaa, sen on välittömästi ilmoitettava asiasta pyynnön esittävälle viranomaiselle ja esitettävä viivästyksen syyt. Tällöin 1 kohdassa säädetty määräaikaa voidaan pidentää enintään 30 päivällä.

3. Jos pyynnön vastaanottavan valtion lainsäädännössä säädetään erioikeudesta tai vapaudesta, 1 kohdassa tarkoitettu määräaika alkaa kulua vasta siitä päivästä, jona vastaanottava viranomainen saa tiedon kyseisen erioikeuden tai vapauden poistamisesta.

15 artikla

Pyynnön esittävän viranomaisen ja vastaanottavan viranomaisen väliset neuvottelut

1. Pynnön esittävän ja pyynnön vastaanottavan viranomaisen on tarvittaessa viipymättä neuvoteltava toistensa kanssa tämän asetuksen tehokkaan soveltamisen varmistamiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta 12 artiklan 2 kohdan, 13 artiklan 3 kohdan ja 17 artiklan 2 kohdan soveltamista.
2. Neuvotteluja voidaan käydä myös ennen rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön esittämistä erityisesti sen selvittämiseksi, edistäisikö siirto tehokasta ja asianmukaista oikeudenkäyttöä. Ehdottaakseen rikosoikeudellisen menettelyn siirtämistä pyynnön esittävästä valtiosta myös pyynnön vastaanottava viranomainen voi neuvotella pyynnön esittävän viranomaisen kanssa mahdollisuudesta esittää rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntö.
3. Kun pyynnön esittävä viranomainen neuvottelee pyynnön vastaanottavan viranomaisen kanssa ennen rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön esittämistä, sen on toimitettava pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle rikosoikeudellista menettelyä koskevat tiedot esimerkiksi käyttäen liitteessä esitettyä todistusta.
4. Neuvottelupyyntöihin on vastattava viipymättä.

16 artikla

Yhteistyö Eurojustin ja Euroopan oikeudellisen verkoston kanssa

Pyynnön esittävä ja pyynnön vastaanottava viranomainen voivat missä tahansa menettelyn vaiheessa pyytää apua Eurojustilta tai Euroopan oikeudelliselta verkostolta niiden toimivaltuuksien mukaisesti. Eurojust voi tarvittaessa erityisesti helpottaa 12 artiklan 2 kohdassa, 13 artiklan 3 kohdassa, 15 artiklassa ja 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja neuvotteluja.

17 artikla

Rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisestä aiheutuvat kustannukset

1. Kukin jäsenvaltio vastaa omista kustannuksistaan, jotka aiheutuvat tämän asetuksen soveltamisesta johtuvasta rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämisestä.
2. Jos 12 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu asiakirja-aineiston ja muiden asiaankuuluvien asiakirjojen kääntäminen aiheuttaisi suuria tai poikkeuksellisia kustannuksia, pyynnön esittävä viranomainen voi ehdottaa pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle kustannusten jakamista. Tällaiseen ehdotukseen on liitettävä pyynnön esittävän viranomaisen laatima tarkka eritelmä aiheutuneista kustannuksista. Pynnön esittävän viranomaisen ja pyynnön vastaanottavan viranomaisen on neuvoteltava ehdotuksesta keskenään. Eurojust voi tarvittaessa avustaa tällaisissa neuvotteluissa.

18 artikla
Keskusviranomaisten nimeäminen

Kukin jäsenvaltio voi nimetä yhden tai useamman keskusviranomaisen, joka vastaa rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntöjen hallinnollisesta lähettämisestä ja vastaanottamisesta sekä muusta tällaisiin pyyntöihin liittyvästä virallisesta kirjeenvaihdosta.

LUKU 3

RIKOSOIKEUDELLISEN MENETTELYN SIIRTÄMISEN VAIKUTUKSET

19 artikla
Vaikutukset pyynnön esittävässä valtiossa

1. Pynnön esittävän valtion on keskeytettävä tai lopetettava rikosoikeudellinen menettely kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti viimeistään sen jälkeen kun se on saanut ilmoituksen siitä, että pynnön vastaanottava viranomainen on hyväksynyt rikosoikeudellisen menettelyn siirtämisen, paitsi jos on vedottu 8 artiklan mukaiseen oikeussuojakeinoon, jolla on lykkäävä vaikutus, ja siihen asti, että oikeussuojakeinoa koskeva lopullinen päätös on tehty.
2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, pynnön esittävä viranomainen voi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti
 - a) toteuttaa tarvittavat tutkinta- tai muut prosessitoimet, mukaan lukien toimenpiteet epäillyn tai syytetyn pakenemisen estämiseksi, puitepäätökseen 2002/584/YOS tai muuhun vastavuoroisen tunnustamisen välineeseen perustuvan päätöksen panemiseksi täytäntöön tai vastatakseen keskinäistä oikeusapua koskevaan pyyntöön;
 - b) jatkaa tarvittavia aiemmin hyväksytyjä tutkinta- tai muita prosessitoimia, mukaan lukien toimenpiteet epäillyn tai syytetyn pakenemisen estämiseksi, puitepäätökseen 2002/584/YOS tai muuhun vastavuoroisen tunnustamisen välineeseen perustuvan päätöksen tai keskinäistä oikeusapua koskevan pynnön panemiseksi täytäntöön.
3. Pynnön esittävä viranomainen voi jatkaa rikosoikeudellista menettelyä tai aloittaa sen uudelleen, jos pynnön vastaanottava viranomainen ilmoittaa sille päätöksestään lopettaa rikosoikeudellinen menettely, joka liittyy rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön taustalla oleviin tosiseikkoihin, paitsi jos kyseinen päätös estää pynnön vastaanottavan valtion kansallisen lainsäädännön nojalla uudet syytetoimet lopullisesti ja estää näin ollen uudet rikosoikeudelliset menettelyt samojen tekojen osalta pynnön vastaanottavassa valtiossa.
4. Edellä oleva 3 kohta ei vaikuta uhrin oikeuteen aloittaa epäiltyä tai syytettyä vastaan rikosoikeudellinen menettely tai pyytää sen uudelleen aloittamista pynnön esittävässä valtiossa, jos kyseisen valtion kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, paitsi jos pynnön vastaanottavan viranomaisen päätös lopettaa rikosoikeudellinen menettely estää pynnön vastaanottavan valtion kansallisen lainsäädännön nojalla uudet syytetoimet lopullisesti ja estää näin ollen uuden rikosoikeudellisen menettelyn samojen tekojen osalta kyseisessä valtiossa.

20 artikla

Vaikutukset pyynnön vastaanottavassa valtiossa

1. Siirrettyyn rikosoikeudelliseen menettelyyn sovelletaan pyynnön vastaanottavan valtion kansallista lainsäädäntöä.
2. Edellyttäen, että se ei ole vastoin pyynnön vastaanottavan valtion lainsäädännön perusperiaatteita, pyynnön esittävän valtion toimivaltaisten viranomaisten rikosoikeudellista menettelyä tai esitutkintaa varten toteuttamalla toimilla tai vanhentumisajan kulumisen katkaisevilla tai keskeyttävillä toimilla on pyynnön vastaanottavassa valtiossa sama pätevyys kuin jos sen omat viranomaiset olisivat pätevästi toteuttaneet ne.
3. Pynnön esittävän viranomaisen siirtämiä todisteita ei saa hylätä pyynnön vastaanottavan valtion rikosoikeudellisessa menettelyssä pelkästään sillä perusteella, että todisteet on otettu vastaan toisessa jäsenvaltiossa. Pynnön esittävässä valtiossa vastaanotettuja todisteita voidaan käyttää rikosoikeudellisissa menettelyissä pyynnön vastaanottavassa valtiossa edellyttäen, että todisteiden hyväksyttävyys ei ole vastoin pyynnön vastaanottavan valtion lainsäädännön perusperiaatteita.
4. Jos pyynnön vastaanottavassa valtiossa annetaan vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, kyseisen valtion on vähennettävä tällaisen rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen johdosta pyynnön vastaanottavassa valtiossa suoritettavan vapaudenmenetyksen kokonaisajasta koko se aika, joka pyynnön esittävässä valtiossa siirretyn rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä määrätystä vapaudenmenetyksestä on suoritettu siellä. Pynnön esittävän viranomaisen on tätä varten toimitettava pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle kaikki tiedot epäillyn tai syytetyn vapaudenmenetyksen kestosta pyynnön esittävässä valtiossa.
5. Jos rikosoikeudellinen menettely voidaan panna vireille vasta sen jälkeen kun sekä pyynnön esittävässä että pyynnön vastaanottavassa valtiossa on tehty valitus, pyynnön esittävässä valtiossa tehty valitus on pätevä myös pyynnön vastaanottavassa valtiossa.
6. Rikokseen sovelletaan pyynnön vastaanottavan valtion lainsäädännössä säädettyä rangaistusta, jollei kyseisessä lainsäädännössä toisin säädetä. Pynnön vastaanottava viranomainen voi sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti ottaa huomioon pyynnön esittävän valtion lainsäädännössä säädetyn enimmäisrangaistuksen, jos rikos on tehty pyynnön esittävän valtion alueella. Jos toimivalta perustuu yksinomaan 3 artiklaan, pyynnön vastaanottavassa valtiossa määrätty rangaistus ei saa olla ankarampi kuin pyynnön esittävän valtion lainsäädännössä säädetty enimmäisrangaistus.

21 artikla

Tiedot, jotka pyynnön esittävän viranomaisen on toimitettava

Pyynnön vastaanottavan viranomaisen on ilmoitettava pyynnön esittäville viranomaiselle rikosoikeudellisen menettelyn lopettamisesta tai rikosoikeudellisen menettelyn päätteeksi annetusta päätöksestä, mukaan lukien se, estääkö kyseinen päätös pyynnön vastaanottavan valtion kansallisen lainsäädännön nojalla uudet syytetoimet lopullisesti niin, että se estää samoja tekoja koskevan uuden rikosoikeudellisen menettelyn kyseisessä valtiossa, sekä muut merkitykselliset tiedot. Sen on toimitettava pyynnön esittäville viranomaiselle jäljennös rikosoikeudellisen menettelyn päätteeksi annetusta kirjallisesta päätöksestä.

LUKU 4 VIESTINTÄKEINOT

22 artikla *Viestintäkeinot*

1. Tämän asetuksen mukainen viestintä, mukaan lukien liitteessä esitetyn todistuksen, 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen ja muiden 12 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen toimittaminen pyynnön esittävän ja pyynnön vastaanottavan viranomaisen välillä ja keskusviranomaisten avustuksella, jos jäsenvaltio on nimennyt 18 artiklassa tarkoitetun keskusviranomaisen, sekä viestintä Eurojustin kanssa on toteutettava asetuksen (EU) .../... [digitalisointiasetus] 3 artiklan mukaisesti.
2. Hajautetun tietojärjestelmän kautta toimitettavaan viestintään sovelletaan asetuksen (EU) .../... [digitalisointiasetus] 9 artiklan 1 ja 2 kohtaa sekä 10 ja 15 artiklaa, joissa vahvistetaan sähköisiä allekirjoituksia ja sähköisiä leimoja, sähköisten asiakirjojen oikeusvaikutuksia ja siirrettävien tietojen suojaa koskevat säännöt.
3. Edellä olevan 12 artiklan 4 kohdassa ja 15 artiklassa tarkoitetut neuvottelut pyynnön esittävän viranomaisen ja pyynnön vastaanottavan viranomaisen välillä ja keskusviranomaisen (keskusviranomaisten) avustuksella, jos jäsenvaltio on nimennyt 18 artiklassa tarkoitetun keskusviranomaisen, sekä neuvottelut Eurojustin kanssa voidaan toteuttaa käyttäen mitä tahansa asianmukaista viestintäkeinoa, myös hajautettua tietojärjestelmää.

23 artikla *Hajautetun tietojärjestelmän perustaminen*

1. Komissio perustaa tämän asetuksen soveltamista varten hajautetun tietojärjestelmän täytäntöönpanosäädöksillä, joissa vahvistetaan seuraavat:
 - a) tekniset eritelmät, joissa määritellään sähköiset viestintämenetelmät hajautettua tietojärjestelmää varten;
 - b) tekniset eritelmät viestintäprotokollia varten;
 - c) tietoturvatavoitteet ja asiaankuuluvat tekniset toimenpiteet, joilla varmistetaan hajautetussa tietojärjestelmässä toteutettavan tietojen käsittelyn ja välittämisen tietoturvaa koskevat vähimmäisstandardit ja korkea kyberturvallisuuden taso;
 - d) saatavuutta koskevat vähimmäistavoitteet ja mahdolliset siihen liittyvät tekniset vaatimukset hajautetun tietojärjestelmän tarjoamien palvelujen osalta;
 - e) asetuksen (EU) 2022/850 3 artiklan 9 alakohdassa määritellyt digitaaliset prosessistandardit.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 26 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset annetaan viimeistään [*kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta*].

24 artikla
Viitesovellus

1. Komissio vastaa sellaisen viitesovelluksen luomisesta, ylläpidosta ja kehittämisestä, jota jäsenvaltiot voivat päättää käyttää taustajärjestelmänään kansallisen tietojärjestelmän sijaan. Viitesovelluksen luominen, ylläpito ja kehittäminen rahoitetaan unionin yleisestä talousarviosta.
2. Myös Eurojustin on voitava käyttää 1 kohdassa tarkoitettua viitesovellusta.
3. Komissio tarjoaa viitesovelluksen sekä sen ylläpidon ja tuen maksutta.

25 artikla
Hajautetun tietojärjestelmän kustannukset

1. Kukin jäsenvaltio vastaa vastuulleen kuuluvien hajautetun tietojärjestelmän yhteyspisteiden asentamis-, toiminta- ja ylläpitokustannuksista.
2. Kukin jäsenvaltio vastaa kustannuksista, jotka aiheutuvat sen asiaankuuluvien kansallisten tietojärjestelmien perustamisesta ja mukauttamisesta yhteentoimiviksi yhteyspisteiden kanssa, sekä kyseisten järjestelmien hallinnointi-, toiminta- ja ylläpitokustannuksista.
3. Eurojust vastaa vastuulleen kuuluvien hajautetun tietojärjestelmän komponenttien asentamis-, toiminta- ja ylläpitokustannuksista.
4. Eurojust vastaa kustannuksista, jotka aiheutuvat sen asiainhallintajärjestelmän perustamisesta ja mukauttamisesta yhteentoimivaksi yhteyspisteiden kanssa, sekä järjestelmän hallinnointi-, toiminta- ja ylläpitokustannuksista.

26 artikla
Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011⁷⁵ tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

LUKU 5

LOPPUSÄÄNNÖKSET

27 artikla
Tilastotiedot

1. Jäsenvaltioiden on säännöllisesti kerättävä kattavia tilastoja, jotta komissio voi seurata tämän asetuksen soveltamista. Niiden on pidettävä näitä tilastotietoja yllä ja lähetettävä ne komissiolle vuosittain. Ne voivat käsitellä tilastojen tuottamiseen tarvittavia henkilötietoja. Kyseisten tilastojen on sisällettävä:
 - a) esitettyjen rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntöjen lukumäärä, mukaan lukien perusteet siirron pyytämiseksi, pyynnön vastaanottavan valtion mukaan jaoteltuna;

⁷⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- b) rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämistä koskevien hyväksyttyjen ja hylättyjen pyyntöjen lukumäärä, hylkäämisperusteet mukaan lukien, pyynnön esittävän valtion mukaan jaoteltuna;
 - c) niiden tutkinta- ja syytetoimien lukumäärä, joita ei jatkettu rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön hyväksymisen jälkeen;
 - d) rikosoikeudellisen menettelyn siirtämissäätöksen hyväksymistä koskevan tiedon toimittamiseen kuluva aika;
 - e) niiden tapausten lukumäärä, joissa on haettu oikeussuojaa rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyynnön hyväksymisäätösten osalta, mukaan lukien tieto siitä, onko hakijana epäilty tai syytetty vai uhri, sekä onnistuneesti riitautettujen päätösten lukumäärä;
 - f) 25 artiklan 2 kohdan nojalla aiheutuneet kustannukset neljän vuoden kuluttua 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen täytäntöönpanosäädösten voimaantulopäivästä.
2. Edellä 1 kohdan a, b ja d alakohdassa tarkoitettut tiedot on kerättävä ohjelman avulla viitesovelluksella ja kansallisella taustajärjestelmällä, jos se on tätä varten varustettu, ja toimitettava ne vuosittain komissiolle.

28 artikla

Todistuksen muutokset

Siirretään komissiolle valta antaa 29 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, jotka koskevat liitteen muuttamista sen päivittämiseksi tai teknisten muutosten tekemiseksi siihen.

29 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artikkelissa säädetyt edellytykset.
2. Edellä 28 artikkelissa tarkoitettu säädösvalta siirretään määräämättömäksi ajaksi [*tämän asetuksen soveltamispäivästä*] alkaen.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 28 artikkelissa tarkoitettua säädösvallan siirtoa. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyyteen.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevan 28 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta

säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaika voidaan jatkaa kahdella kuukaudella.

30 artikla *Ilmoitukset*

1. Kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle viimeistään [*tämän asetuksen soveltamispäivänä*] seuraavat:
 - a) viranomaiset, joilla on kansallisen lainsäädännön mukaisesti 2 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu toimivalta esittää ja/tai validoida ja panna täytäntöön rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntöjä;
 - b) nimettyä keskusviranomaista tai nimettyjä keskusviranomaisia koskevat tiedot, jos jäsenvaltio haluaa käyttää 18 artiklan mukaista mahdollisuutta;
 - c) rikosoikeudellisen menettelyn siirtämispyyntöissä ja muissa täydentävissä tiedoissa hyväksyttävät kielet.
2. Komissio asettaa 1 kohdan nojalla saadut tiedot julkisesti saataville joko asiaa koskevalla verkkosivustolla tai neuvoston päätöksellä 2008/976/YOS⁷⁶ perustetun Euroopan oikeudellisen verkoston verkkosivustolla.

31 artikla *Suhde kansainvälisiin sopimuksiin ja järjestelyihin*

1. Tällä asetuksella korvataan [*tämän asetuksen soveltamispäivästä*] alkaen rikosoikeudenkäynnin siirtämisestä 15 päivänä toukokuuta 1972 tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen ja keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa 20 päivänä huhtikuuta 1959 tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen vastaavat määräykset, joita sovelletaan niiden jäsenvaltioiden välillä, joita tämä asetus sitoo, sanotun kuitenkin rajoittamatta niiden soveltamista jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden välillä.
2. Jäsenvaltiot voivat tämän asetuksen lisäksi tehdä muiden jäsenvaltioiden kanssa kahden- tai monenvälisiä sopimuksia tai järjestelyjä tai jatkaa niiden soveltamista tämän asetuksen voimaantulon jälkeen ainoastaan siltä osin kuin tällaisten sopimusten tai järjestelyjen avulla on mahdollista entisestään vahvistaa tämän asetuksen tavoitteita ja myötävaikuttaa rikosoikeudellisten menettelyjen siirtämisen yksinkertaistamiseen tai edelleen helpottamiseen ja edellyttäen, että noudatetaan tässä asetuksessa säädettyjen kanssa samantasoisia takeita.
3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava neuvostolle ja komissiolle [*tämän asetuksen soveltamispäivään*] mennessä ne 2 kohdassa tarkoitettut sopimukset ja järjestelyt, joiden soveltamista ne haluavat jatkaa. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kolmen kuukauden kuluessa myös 2 kohdassa tarkoitettun uuden sopimuksen tai järjestelyn allekirjoittamisesta.

32 artikla *Kertomukset*

Komissio antaa viimeistään viiden vuoden kuluttua [*tämän asetuksen soveltamispäivästä*] Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle tämän asetuksen soveltamista koskevan kertomuksen, joka perustuu jäsenvaltioiden 27 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimittamiin ja komission keräämiin tietoihin.

⁷⁶ Neuvoston päätös 2008/976/YOS, tehty 16 päivänä joulukuuta 2008, Euroopan oikeudellisesta verkostosta (EUVL L 348, 24.12.2008, s. 130).

33 artikla
Siirtymäsäännökset

Ennen kuin 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua velvoitetta aletaan soveltaa, tämän asetuksen mukainen viestintä pyynnön esittävän ja pyynnön vastaanottavan viranomaisen välillä, tapauksen mukaan keskusviranomaisten avustuksella, sekä viestintä Eurojustin kanssa on toteutettava millä tahansa asianmukaisella vaihtoehtoisella tavalla ottaen huomioon tarve varmistaa nopea, turvallinen ja luotettava tietojenvaihto.

34 artikla
Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan [sen kuukauden ensimmäisestä päivästä, joka seuraa, kun on kulunut kaksi vuotta tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

Toimivaltaisten viranomaisten velvollisuutta käyttää hajautettua tietojärjestelmää tämän asetuksen nojalla tapahtuvaan viestintään sovelletaan sen kuukauden ensimmäisestä päivästä, joka seuraa kun on kulunut kaksi vuotta 23 artiklassa tarkoitettujen täytäntöönpanosäädösten hyväksymisestä.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja